

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX.

Ljubljana, 16. decembra 1937

Štev. 50.

Danes:

NASA 9. NOVOST:

Glasovi časopisja

(Gl. 1. in 2. stran)

Človeštvo se vda omamljujočim strupom, ker se mu povsod izmika zmaga, prava, resnična zmaga; ker obupava nad resničnim svetom in ga hoče pozabiti. Igre, šport, pretepi, vojne so samo ma-mila.

Dr. Milan Vidmar

(Iz knjige »Med Evropo in Ameriko«)

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Tel. št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15-393. — NAROČNINA: 1/2 leta 20 din, 1/3 leta 40 din, 1/4 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, nevrantiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dni znamk. — CENA OGLASOV: med besedilo m stane vsaka enostopna petinast vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 mm) din 7.—. Med oglasni stane vsaka petinast vrstica din 4'50. Notice: vsaka beseda din 2.—. Mali oglas: vsaka beseda din 0.50. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Ponos in prevzetnost

Večkrat nepazljivi ljudje zamenjajo ponos in prevzetnost, čeprav sta ti dve človeški lastnosti čisto različni. Ponos je plemenita lastnost, prevzetnost je pa obojajna vredna domišljavost. Nekdo je lahko ponosen, ne da bi bil pri tem tudi prevzet, in prav tako v življenju čisto srečamo ljudi, ki so prevzetni, ki pa v njihovih naravah vseeno ni niti trahice ponosa.

Ako lahko o svojem bližnjem rečemo: »Ponosen človek je,« pomeni to zanj lahko priznanje, ako pa govore ljudje o nekem: »Ta je pa prevzet,« je to zanj kaj nečeden poklon. Kje je torej razlika med tema dvema, tako podobnima in tako nasprotnima si lastnostima? Kako naj jo uganemo in ocenimo?

Ako je človek v življenju dosti izkusil, pa tudi dosti naredil, potem je pač lahko upravičeno ponosen na svoje delo. Ta ponos seveda ne sme mejiti na prevzetnost, kajti ponosen človek ne bo nikoli zaničljivo zviška meril svojih skromnejših tovarišev. Zavedal se bo, da so bistrost duha, nadarjenost, iznajdljivost ali genij naravni darovi, ki jih poklanja ljudem višja sila. Kdor teh darov ni prejel v tolikšni meri, je pa vseeno še zmerom človek, vreden spoštovanja — glavno je le, da pošteno in dobro živi.

Ponosen človek bo s pomilovanjem gledal le na šibke, lene ljudi, ki so sicer od narave dobili mnogo zmožnosti, le da jih nočejo s pridom uporabiti. Prav isto velja seveda tudi za bistrane in nadarjene ženske.

Ako ima mati krdelec zdravih in dobro vzgojenih otrok, bo nedvomno upravičeno ponosna nanje. Milovala jih bo, sem in tja tudi pokarala, vendar bo pa na dnu srca prepričana, da so njeni otroci najlepši in najboljši na svetu. Tako je, in kar prav je, da ni drugače. Naj se mati naveseli svoje sreče, toda naj jo privošči tudi drugim. Ponosna mati svojih otrok ne bo kvalila vsem mogočim znanecem, pa tudi njihovih napak ne bo obehala na veliki zvon. Ponosna mati tudi ne bo strogo kritikovala otrok svojih bližnjih. Prevzetna mati ni dovzetna za takšno in enakšno tenkočutnost. Prepričana je, da je poklicana za kritiko vseh tujih otrok in si bo s svojim ostrim jezikom in z neupravičenim poučevanjem nakopala zamero vseh pametnejših mater.

Tudi telesna lepota nas ne sme zapeljati v prevzetnost. Koliko slavnih pesnikov je že v vseh časih opevalo čudovito ponižno cvetko skromnosti in ponosa. Opazil sem pa, da se mladi ljudje tega prav nič ne zavedajo, kajti pogosto srečam v tej ali oni družbi dekleta ali mladeniče, ki mislijo, da je svet ustvarjen samo za njihovo lepoto. Takšni ljudje niso samo zelo, zelo daleč od pravega ponosa — prevzetni so in od sile nauti!

Brez vzroka so ljudje tudi navadno ponosni na dobrine in vrline, ki jim zanje še s prstom ni bilo treba ganiti. Tako poznam neko deklico, ki venomer pripoveduje, kako bogata je bila njena mati in kako ugleden njen oče. Sama pa ni v življenju še ničesar dosegla in ustvarila. Ljudje, ki so imeli srečo, da so pododovali po svojih prednikih slavno ime, nekaj tisočakov, ali pa kakšno drugo zemeljsko dobro, se briko motijo, ako mislijo, da so zato lahko prevzetni. Lepo je, ako si ponosen na svoj rod in na svoje dobro ime. Neupravičeno je pa, da pri tem nad drugimi, manj srečnimi bližnjimi vihaš nos, češ: »Kaj bo ta, saj ni ne bogat, ne lep, ne slaven.« Kolo sreče, pa tudi kolo slave se vrti — pazi, le pazi, da ne bo prav kmalu kakšen podoben nadutež tudi nad teboj nos vihal!

Ponos in prevzetnost sta kaj ne enaka brata. Razlikujeta se po tem, da ponosni človek ni slep za svoje napake, medtem ko se prevzetneži oholo solnči v dvomljivi svetlobi svoje vrednosti. Ponosni ljudje so navadno skromni, vendar v svoji volji in nevolji neomajni. Prevzetneži so pa domišljivi, zraven tega pa mehki ko vosek, kadar jim gre za nohte.

Prevzetnost je zmerom znamenje notranje plehkosti in praznote, ponos je pa čudovita zmožnost, ki jo ima malo, zelo malo ljudi: častno prenašati svojo srečo in nesrečo. XYZ

Razgled po svetu

Krvoskrunstvo v svetovni politiki

Kaj čaka belo pleme, če zmagajo Japonci

V Ljubljani, 15. dec.

S padcem Nankinga v japonske roke se je končalo drugo dejanje žalogre na Daljnem Vzhodu. V dunajskem »Morgnu« je pri tej priložnosti napisal dr. Hermann Bessemer članek pod naslovom »Krvoskrunstvo v svetovni politiki«. Iz članka povzemamo:

Z zavzetjem kitajske prestolnice v nenavadno kratkem presledku po padcu Sanghaja je vojna na Daljnem Vzhodu vojaško odločena v korist napadalca. Čangkajskov beg in umik osrednje kitajske vlade v notranjščino dežele pomenita tudi na političnem področju alarm, ki ne obeta napadeni Kitajski nič dobrega. Sicer je res, da so tudi Poincaré in z njim vlada in uprava oblasti v septembru 1914. zapustili ogroženi Pariz in se preselili v Bordeaux. In vendar je Francija na koncu koncev vojno dobila, toda ne sama in ne iz lastne moči, temveč zato, ker so Anglija in Združene države prihiteli republiko na pomoč — da drugih zaveznikov niti ne omenimo. Tudi primera z Napoleonovo vojno na Ruskem, ki jo tolikokrat srečamo te dni, šepa; sicer je res, da je porazu pri Moskvi leta 1812 sledila leta 1813 zmaga pri Lipskem, toda tam ni nastopila Rusija sama, temveč z zavezniškoma Avstrijo in Prusijo.

Edina slabotna tolažba, ki utegne ostati kitajskim rodoljubom v njihovi nesreči, je zavest, da kuomintang nikakor ni edini premaganec v krvavem obračunavanju z Japonsko.

Zmagovita japonska parada v mednarodni koncesiji v Sanghaju je dokazala, da mikadovi generali in vojaki upravičeno lahko nastopijo kot gospodarji tudi nasproti solastnikom in uživalcem mogočnega pristaniškega mesta, t. j. nasproti Evropcem in Američanom. Te posebne zmage Matsuijevih čet v sanghajske koncesiji ne bi bili nikdar doživeli, da se niso politični vojskovodje v Tokiu o pravem času domislili klasičnega vladavinskega načela Habsburgov »Divide et impera!« (Delj in vladaj!) Nevidno in v vrstah Japoncev marsikateri tudi tiste evropske države, katerih politično-strateški cilj je, oslabilijer koli je le mogoče vpliv in ugled osi Pariz—London in demokratskega bloka Pariz—London—Washington. Naj si že bo v Sredozemskem, v Rdečem ali v Rumenskem morju — razpoka, ki deli Evropo na dvoje, se kaže prav tako kakor pred Madridom tudi pred Sanghajem z isto zlovesčo dinamiko.

Bela velesila, ki se je že pred letom dni zvezala z Japonsko z geslom »boja proti komunizmu«, je narodno-socialistični tretji rajh, država, katere totalitarna državna doktrina je misel o plemenski biologiji, misel o predpravicah severnega plemena povzdignila v vrhovno vzgojno načelo naroda. Pravilo in dosledno pojmovana narodnosocialistična plemenska teorija bi se morala na področju zunanje politike skrbno izogibati sleherne zveze, ki bi ji bil namen, oslabilijer nadvlado belega plemena nad rumenim.

Če zmaga Japonska, bo v nekaj desetletjih, morda celo že mnogo prej, ustvarila iz 480 milijonov Kitajcev pod preizkušnim in učinkovitim geslom »Azija, vstani!« Evropa, pogini!« strahotno vseazijsko enoto.

V zmoti je, kdor misli, da bo Japonska kot bodoči voditelj rumenega razizma ločila med različni narodnostnimi skupinami evropskega plemena in da bo kateremu belemu narodu v škodo drugemu dovolila trajne politične ali trgovinske ugodnosti. Japonska teorija o »narodu brez prostora« je izraz stremiljenja za nadvlado na Kitajskem, v Aziji, Sibiriji, Slamu, na Filipinih, v Holandski Indiji in v

Benito Mussolini,

predsednik italijanske vlade, je predteklo soboto pred 100.000glavo množico na trgu pred Beneško palačo v Rimu razglasil, da Italija izstopa iz Zveze narodov.

Straits-Settlementsu. »La première manche est gagnée«, je rekel ruski poslanik Hartwig, ko je Srbija v prvi balkanski vojni porazila Turčijo, zaveznico Avstro-Ogrske,

Maršal Čangkajske,

glava in srce kitajskega naroda v boju proti Japoncem.

in obrnila svojo ofenzivno fronto proti severu, proti Donavi in Savi. Sanghaj je bila prva etapa japonskega naskoka na Evropo.

»Svetovnopolitični trikotnik«, ki ga je pomagal sestati nemški di-

Mahatma Gandhi

je začel zaradi japonskih letalskih napadov na kitajsko civilno prebivalstvo pridigovati bojkot japonskega blaga.

plomat in ki ga je vodja nemškega naroda proslavljal v javnem govoru, je omogočil rumenemu plemenu vdor v območje belega človeka.

* Prva bitka je dobljena.

Boj belega plemena za obstanek se bo neznansko poostiril, če se razveljavi načelo »odprtih vrat« na Kitajskem in bo Japonska po mili volji lahko nadzirala kitajske carine, torej njen izvoz in uvoz in če jih bo mogla monopolizirati.

Ze danes sta Anglija in Amerika izgubili več sto milijonov funtov zaradi uničenja svoje trgovine v Sanghaju in Nankingu. Padec trgovine iz belih dežel v Azijo pomeni zato skok nezaposlenosti in padec življenjskega standarda v prizadetih državah. Ker je pa dokazana stvar, da sta velika nezaposlenost in beda ieglo boljše vizma, bo neposredna posledica dragocene politične podpore, ki jo narodni socializem izkazuje rumeni japonski velesili, groteska: japonske zmage na Kitajskem utegnejo namreč razširiti komunizem na Angleskem, v Združenih državah, na Francoskem. Takšen je, če izmijemo poceni propagandistično šminko, pravi obraz »protikomunističnega« boja, pod čigar pretvezo se Nemčija politično brati s tuje-rodno velesilo Japonsko.

Če si ogledamo drugo stran svetovnega političnega atlanta, zemljevid Brazilije, spet vidimo, da narodni socializem zunaj nemških državnih mej grobo zanemarija primat načela o plemenski čistosti. Brazilija, najnovejša velika prijateljica tretjega rajha, je vse prej ko bela in narodnostno enotna država. Manj kakor polovica prebivalstva je po krvi belega, evropskega pokolenja, vse drugo so pa mešanci delno z Indijanci, delno s črnci. Kljub temu je Brazilijska pod diktaturo Getulija Vargasa narodnem socializmu dobro došla šahovska figura v igri proti severnoameriškim Združenim državam, ki sicer silno strogo pazijo, da se belci in črnci ne pomešajo med seboj, zato so pa ideološko, kot demokracija, nasprotnik totalitarnih držav. —

Vrhu tega nastopa narodni socializem pri Japoncih zavedno in smotno kot zaveznik nekrščanskih držav proti krščanskim. Svetovna zgodovina, ki je hkrati tudi svetovno sodišče, bo nekoč razsodila, ali je narodnosocialistični nauk o državi in o človeški družbi, nauk, ki si je na pojmu plemena zgradil temelje svoje filozofije, v boju za edini in pravi plemenski problem (namreč v obračunavanju med belim in rumenim ali rjavim plemenom) koristil zahodnemu svetu in krščanstvu in s tem vseojni evropski kulturni skupnosti, skratka belemu plemenu — ali mu je pa prizadejal nepopravljivo škodo.

Izstop Italije iz ZN

Kar je bilo pričakovati že po italijanski zmagi v Abesiniji, se je šele preteklo soboto zvečer izpolnilo: Italija je izvajala posledice iz svoje politike zadnjih let in je zapustila Zvezo narodov. Prav zato, ker je svet že dolgo računal s to možnostjo, ni najnovejši Mussolinijev korak napravil posebnega presenečenja med državami, ki so še ostale zveste ženevski ustanovi.

Kljub temu si ne kaže zakrivati oči pred usodnim pomenom rimske sobotne geste. Zveza narodov je z izstopom Italije formalno, če že ne tudi stvarno, mnogo izgubila. Od sedmih velesil sveta (Velika Britanija, USA, Francija, Nemčija, Italija, Rusija in Japonska) so ostale v Ženevi le še tri: USA ni bila nikdar članica ZN, Japonska je stopila iz nje v mandžurski vojni, Nemčija pa kmalu po Hitlerjevem prihodu na oblast. Ženevi so torej ostale zveste le še Anglija, Francija in Rusija, manjše države, članice ZN pa tako mnogo ne pomenijo. Zato niso Nemci ravno v krivem, če njihovi listi po izstopu Italije načelno ne rabijo več besede »Zveze narodov«, temveč pišejo le še o »ženevski ustanovi, Observer

GLASOVI ČASOPISJA, domačega in tujega

Z današnjo številko uvajamo kot našo 9. letošnjo novost »GLASOVE ČASOPISJA«, t. j. izvečke iz najrazličnejših časopisnih člankov o pomembnih dogodkih preteklega tedna. »GLASOVI ČASOPISJA« bodo vsak teden dobro došlo dopolnilno tedenske kronike za vse naše bralce, ne glede na to, ali so naročeni na kak dnevnik ali ne; naše uredništvo bo bralo zanje domače in tuje liste in jim bo nepristransko in vestno skušalo izpopolniti sliko, ki so si jo ustvarili o tem ali onem važnejšem dogodku doma ali na tujem.

DELBOS V BEOGRADU

»POLITIKA«, Beograd: Sprejem Yvona Delbosa v Beogradu je bil ogromna ljudska manifestacija ljubezni, spoštovanja in bratstva do Francije. Beograd in vsa Jugoslavija sta v Yvonu Delbosu pozdravila Francijo. Sleherni priklon, sleherni pozdrav z roko, sleherni cvetka, vržena mu na pot, so bili vzklili in pozdrav, namenjen Franciji. Dve desetletji po strahotnih žrtvah krvi, ki smo jo skupaj prelivali na bojnih svetovne vojne, sta Beograd in vsa Jugoslavija pokazala francoskemu zunanjemu ministru, da sme velika, plemenita, večna Francija šteti med svoje prave prijatelje tudi Jugoslavijo.

»SLOVENECE«, Ljubljana: Namesto žičnih ovir dobiva Jugoslavija na svojih mejah prijateljsko ozračje. Njena modra politika je našla tudi posnemalce, tako na Balkanu kakor v Srednji Evropi, in z mirno vestjo smemo danes reči, da na ozemlju, kjer živi skoraj 90 milijonov ljudi, danes nikjer več ni nobenega neposrednega povoda za strah pred vojnimi zapletljaji, marveč nasprotno, da se razvijajo gospodarski odnosi, ki obljublajo blagostanje vsem malim in srednjim narodom Srednje Evrope in Balkana... Francoski državnik, ki so mu nekateri površneji podtakli namen, da hoče nekaj »popravljanje«, bo prav nasprotno s svojo prisotnostjo v naši prestolnici okreplil mirovno politiko naše vlade, ki tako srečno in uspešno, morda uspešneje kakor velesile med seboj, gradi mirovno zgradbo na velikem evropskem križišču, ki se imenuje Podonavje in Balkan.

»JUTRO«, Ljubljana: Po večerajšnjem triumfalnem sprejemu v Beogradu se nam sleherni komentar Delbosovega obiska zdi prav za prav odveč, kajti napisal ga je že narod sam. Dr. Stojadinović je v svojem govoru pravilno rekel, da je pogodba o prijateljstvu ... »le formalni izraz obstoječega stvarnega stanja«. In ko je dodal, da je »želja po prijateljstvu in ustvarjanjem sodelovanju med Francijo in Jugoslavijo osnovna poteza naše zunanje politike, katere edini namen je ohranitev miru, si je predsednik vlade mogel biti svest, da je ta želja zasnovana na soglasni volji vsega naroda.

PO USTANOVITVI AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI V LJUBLJANI

»SLOVENECE«, Ljubljana: Združiti vsu slovenskega znanstvena in umetnostna prizadevanja v eno, močno kulturno centralo, v kateri bodo vse panoge zastopane po svojih najmočnejših predstavnikih; postaviti trden temelj razvoju duhovnih in prirodoslovnih ved in poskrbeti čim bolj za razvoj umetnosti — to je naloga vsakega naroda, ki se sebe in svoje notranje duhovne moči zaveda! In to združeno moč slovenskega znanstvenega napora in umetnostnega uspeha — cvet naroda — naj predstavlja slovenska Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani... Želeli bi ji, da ji Bog dá mecenov, ki jih bo tako potrebovala; saj so bile akademije že od nekdanj negovanke največjih domoljubov in čisto celo delo enega samega človeka. Hrvatje so imeli svojega Strossmayerja, ki se med Slovenci še ni rodil; Srbi imajo mnogoštevilne »zadužbine«, mi imamo pa zdaj samo ljubezen, s katero se oklepamo svoje največje kulturne ustanove, ki vsemu svetu spričuje, da smo Slovenci narod, po kulturi enakovreden vsem ostalim.

Nadaljevanje na 2. str. v 5. stolpcu

Kronika preteklega tedna

Glasovi časopisja, domačega in tujega

Nadaljevanje s 1. strani

DELBOŠOV OBISK je bil te dni v Ljubljani glavni pogovor. V gostilni, v kavarni, v kinu, na ulici in v tramvaju. Med mladino in med starino. Med tistimi, ki imajo o francoščini nekoliko pojma in zato po starem pravilu izgovarjajo Delbošovo ime brez končnega 's'; med tistimi, ki niso še nikoli videli francoske slovnice in zato še kar najbolj prav, neprisliljeno in po domače izgovarjajo francosko državniško tako, kakor se piše. Vtis imam, kakor da je način izgovarjave hkratu že kriterij smeri, v katerih so se te dni razvijale naše politične debate.

Poslušal sem v tramvaju dva starca gospoda.

»Nu, kaj praviš o beograjskem sprejemu?« meni prvi. »Pišejo, da razen Beneša Beograd še nikogar ni tako lepo sprejel kakor Delboša.«

»Hm... Mislim, da bo precej pretirano. Naši listi poznajo sploh samo še superlative. Sicer se pa jaz, kakor veš, za Francoze ne ogrevam preveč. Ali ni bil mar tudi Delbó zapleten v Stavijevski aferi?«

»O, prijatelj, to si pa nekoliko mimo zadel. Takrat Delbós sploh minister ni bil.«

»Vseeno. Stavijevska aferi mi je o Francozih odprla oči. Takšna korupcija kakor pri njih ni nikjer drugod mogoča. Ali si mar že pozabil, koliko milijard jih je stal Stavijevski? In kakšne pobune so zato imeli v Parizu? Skoraj revolucijo!«

»Korupcija? Nedvomno. Toda o milijardah ne vem ničesar. V Gunthrovih knjigi sem bral, da so vse Stavijevske povelje skupaj znašale celih 10 milijonov frankov. To je približno 1 frank na prebivalca. In kaj je to za bogate Francoze? Zdaj pa primerjaj umazane afere v drugih državah. Nikakor ne zagovarjam korupcije, mislim pa, da bo korupcija cvetela, dokler bo svet stal. Samo da v nekaterih državah korupcija nekako razkrinkajo, drugod jih pa potlačijo. Ali je tebi mar ljubše, če veš, da je na primer ta in ta toliko in toliko poveril, a živ krst o tem nič ne zine, gospodu korupcionistu se pa niti las na glavi ne skrivi?«

»To ravno ne, mislim pa...«

»Tudi takratna pariška buna, ali kakor ti praviš, revolucija, ne more biti za Francoze sramotna, narobe. V njej vidim dokaz, da francoski narod v bistvu ni pokvarjen, drugače Parižani pač ne bi bili tvegali življenja, da se maščujejo nad korupcijo.«

»Že mogoče. Toda meni kljub temu Francozi niso simpatični. Nemci za primer so mi mnogo ljubši. Njihov red, njihova disciplina...«

»...in koncentracijska taborišča. Stevar okusa. Zdaj moram pa izstopiti, ne zameri. Zdravilo!«

Zraven mene je stal na ploščadi preprost možak. Videl sem, da je napeto sledil pogovoru.

»Kaj pa vi mislite, gospod?« se je nekam v zadregi obrnil k meni.

»Oba imata svoj prav. In nazadnje je zaveza res nekoliko stvar okusa. Kako pa vi gledate te stvari?«

Možak se je za trenutek zamislil.

»Ne vem, gospod, kako bi vam povedal... Francozov ne poznam. Bral sem pa mnogo o njih. Posebno o njihovi revoluciji in o Napoleonu. Pišejo, da je Napoleon pri nas dosti dobrega naredil... Stevar okusa, ste rekli, gospod. Vidite, moj okus je tak, da bi bil v nedeljo rad v Beogradu. Da bi videl tega Delbosa in da bi ga pozdravil. Zraven bi pa mislil na Napoleona in na tisto, kar je za nas naredil...«

Kronist

Drame in tragedije

d Ker je odklanjala njegovo ljubezen, je 18letni posestniški sin Rudolf Oprešnik z Brega pri Ločah z velikim kuhinjskim nožem zabodel 16letno posestnikovo hčer Marijo Pšenitnikovo in nato še sebe. V veliki mlaki krvi je nesrečna mlada človeka našla služkinja in je o tem takoj obvestila dekletovo mater.

d Iz Savinja so v Celju potegnili žensko truplo. Komisija je ugotovila, da je to 54letna Ivanka Travnova iz Notranjih gorij pri Kamniku. Vse kaže, da se je Travnova sama utopila.

d Pod vlak je hotela 18letna služkinja Alojzija K. iz okolice Ptuj. Na srečo je je še o pravem času opazil stražnik in jo rešil. Dekle je izjavilo, da si je hotelo življenje vzeti iz obupa, češ da nima ne strehe ne denarja za življenje.

d Razočarani dijaki srednje tehnične šole v Beogradu Aleksander Mastela je ondan naredil harakiri. Fant se je bil nesrečno zaljubil in ker ga je dekle odklanjala je sklenil z življenjem obracunat. Da ne bi mogel kričati, si je bil s časopisnim papirjem zamašil usta.

d Ker ji je prevzela zaročenca, je svoji sestri 18letni Zdravki odrezala obe ušesi 23letna Milica Jorgičeva iz Belega Polja pri Banji Luki. Milica je imela že dolgo ljubezensko razmerje z Dragutinom Bojičem. Pred kratkim bi se bila morala poročiti, tedaj je

pa v svojo žalost opazila, da ima njen zaročenec rajši njeno mlajšo sestro. To jo je tako grizlo, da je sestri v spanju z velikimi škarjami odstrigla obe ušesi.

d Nos je odgriznil svoji ženi Mariji Servaš Balant iz Starega Bečaja. Pred tremi meseci je namreč žena vrgla možu v obraz jedko raztopino kame-nene sode, da je moral v bolnišnico. Za maščevanje ji je ondan v prepiru odgriznil nos. Marijo so nevarno ranjeno prepeljali v bolnišnico.

d Po dvajsetih letih srečnega zakona je v prepiru ubil ženo Radosav Kostić iz Topolovnika pri Požarevcu. Radosav je svoji ženi očital nezvesto-bu, toda tudi žena Stojana ni možu nič kaj verjela in mu je svoje mnenje tudi povedala. Prepriči so bili na dnevnem redu, in posledica tega je bila, da je mož v prepiru ženo tako dolgo pretepal, dokler ni nesrečnica izdihnila. Radosava so obsodili na 20 let ječe.

d Svojega ljubčka Vojislava Brajovića je s štirimi strelji ubila Milica Praševićeva iz vasi Pada pri Danilovgradu. Fant je z dekletom že dolgo imel ljubezensko razmerje; ko je pa Milica zanosila, se ni več zmenil za njo. To je nesrečno deklo tako razburilo, da je segla po samokresu in Vojislava ustrelila, potlej se je pa sama javila orožnikom.

d Se srajco je zaigral Živojin Marković iz Novaka pri Ūbu (Srbija). Mož je bil nekdanj zelo bogat in ugleden gospodar, toda igralska strast ga je privedla tako daleč, da je prišel obve. Ko je zaigral še srajco, je odšel domov bos in v samih spodnjih hlačah.

Nesreče

č O pravem času so pogasili požar v skladišču jabolk trgovca Ljudevita Sonnenscheina iz Ptuj. Pogasil ga je zvesti hlapec in s tem preprečil škodo 300.000 dinarjev. Vseeno pa cenijo škodo zaradi poslabšanja kakovosti jabolk na 30.000 dinarjev.

č Ko se je vračala od maše, je 78-letni Neži Unukovi iz Celja iznenada postalo slabo. Nezavestna se je zgrudila in takoj izdihnila. Zadelo jo je srčna kap.

č Štiri prste je odrezala žaga v Podstenicah pri Kočevju delavcu Ivanu Vrtarju iz Podturna. Ponesrečenca so odpeljali k domačemu zdravniku, nato pa v bolnišnico usmiljenih bratov v Novem mestu.

č Kozel se je zaletel v 68letno zasebniško Frančiško Glinškovo iz Ljubljane, da je tako nesrečno padla, da si je zlomila hrbtenico. Prepeljali so jo v bolnišnico.

č Kolesarko Marijo Slaverškovo iz Maribora je povozil neznan motoci-klist. Pri padcu se je deklo tako poškodovalo, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

č Ker se mu je sanjalo, da je zaklal očeta, si je prerezal trebuh in grlo Imbro Broz iz Jalševca pri Vraždinu. Grozno dejanje je naredil v sanjah. Hitro so ga prenesli v bolniš-nico, toda fant je kmalu nato umrl.

č Stekel pes se je ondan pojavil v Črnomlju in ogrizel več oseb. Med prebivalci je to napravilo veliko razburjenje. Orožniki so ustrelili dva psa, vendar ni gotovo, ali sta bila stekla.

č Pri čiščenju zarjavelega samokre-sa se je nevarno obstrelil 16letni Tadija Nikodijević iz Soko Banje. Fantu se je bil samokres po nesreči sprožil in je te dni zaradi zastrupljenja krvi umrl.

Po krivih potih

p Žrtve divjaškega napada je postal 21letni Alojz Rošar iz Ljubčane pri Celju. Napadaleci so fantu prebili lobanjo in ga po vsem telesu nevarno poškodovali. Smrtono nevarno ranjenega so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

p Zapil je izposojeni hubertus bivši ključavničarski pomočnik Ivan V. Delomrznec si ga je bil izposodil pri nekem mojstru v Ljubljani, češ da bi rad prišel na bolniško blagajno do-stojno občlen. Domov grede je pa možak zavil v vinočo in je v pijanosti prodal izposojeni hubertus, ki je bil med brati vreden nekaj stotakov, nekemu dalmatinskemu krošnjarju za 30 dinarjev. Možja so zaprli.

p Neprestani prepriji zaradi pose-stva so ondan rodili v Sesterzah pri Ptujski gori družinsko tragedijo. 60-letni Franc Zunković je še zmerom sam vodil posestvo, čeprav je bil nje-gov 30letni sin že poročen in je imel tudi že dva otroke. Ondan je mladi po prepiru odšel ven in je skozi okno streljal na očeta v zapetku. Na srečo rane niso nevarne. Domači so izpove-dali, da je krivce oče sam, ker je baje sinu Alojzu zmerom zaklepal vrata v vinsko klet. Sin je dejanje priznal, le lovske puške ni hotel izročiti, češ da mu jo je nekdo ukradel.

p Vlomili so v Ljubljani spet pri-dno na delu. Te dni je hotel bivši

trgovski pomočnik Ignac Salaj iz Mur-ske Sobotne vlomiti v blagajno lastnika gostilne »Ravbar«, toda gospodar ga je presenetil in poklical stražnika. — Prav tako je presenetila vlomilca last-nika mlekarne Jožefa Božičeva. Poklicala je stražnika in ta je v njem spoznal 42letnega bivšega sedlarja Ivana Kosirnika iz Zgornje Siške. Pri njem so našli še vse dragocenosti, ki jih je bil mimogrede nabral iz kov-čega mlekaršine postrežnice. — Iz iz-ložbenega okna tvrdke »Elektro-ton« je nekdo ukradel lep radijski aparat, vreden 3200 dinarjev. — Iz spalnice Vilibalda Franchettija je neznanec odnesel za 3500 dinarjev blaga.

p 29 očiščenih kokoši, pripravljenih za peko, so pri belem dnevu ukradli z dvorišča gostilničarja Ogrinca iz Kamne gorice muzikanta Ivan Glazer in Silvester Smid iz Maribora. Vseh 29 sta dala potem takoj speči pri neki družini v Studencih. Tatova so orož-niki prijeli.

p V poštni nabiralnik je vlomil nez-nan vlomilec na Vidmu pri Krškem in odnesel vso pošto.

p Pobeglega hajduka Koreja išče 100 otrožnikov. Hajduk je pred krat-kim pobegnil iz kragujevskih zaporov.

p Dolgo iskanega vlomilca, 35letne-ga Dragoslava Mitrovića, ki ga zaradi vlomov iščeta beograjsko in niško so-dišče, so ondan prijeli v Celju in ga po zaslusanju odpemili v Beograd.

p Za skoraj 600.000 dinarjev je oškodovalo beograjsko mestno občino okoli 30 ljudi, ki se morajo zdaj za-govarjati na sodišču. Glavni obtož-nec je mestni uslužbenec Gradištanec, ki je pri pregledovanju električnih števecv po hišah proti nagradi zara-čunal manj toka.

p Predržno tatvino so izvršili nez-nani vlomilci v Bartolovcu pri Va-raždinu. Vdrli so v župno cerkev in odnesli zlato monštranco in zlat kelih v vrednosti 100.000 dinarjev, potlej so jo pa neznan kam popihali.

Naš napredek

n Ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Te dni se je uresničil stari sen vseh naših kulturnih delavcev v preteklosti in sedanjosti: v Ljubljani so namreč ustanovili »Akademijo znanosti in umetnosti«. Ustanovnega obnega zbora v Narodnem domu so se udeležili vsi člani, ki jih je sedem, kakor določajo pravi-la, in sicer za prvi razred štirje: univ. prof. Aleš Ušeničnik, Rajko Nach-tigal, Fran Kidrič in Milko Kos, za druge tri razrede pa po en član-organi-zator: univ. prof. Gregor Krek in Ri-hard Zupančič in pesnik Oton Zupan-čič. Na čelu Akademije ostane začasno kot starostni predsednik g. Aleš Uše-ničnik.

r Hranilne vloge so od 1. septem-bra do 1. oktobra v vseh bankah in hranilnicah v naši državi poskočile za 54 milijonov dinarjev. Pri 20 naj-večjih bankah so v začetku oktobra znašale 3290 milijonov dinarjev. Tudi nazadovanje posojil se je pri teh ban-kah ustavilo; v začetku oktobra so bila že za 50 milijonov dinarjev večja ko lani.

r Carinski dohodki so od 22. no-vembra zelo poskočili. V tretjem de-sembrstvu novembra so znašali 234 milijona dinarjev.

Nevsakdanjosti

* Celih 220 ur je molil med rama-zanskim poslom v Sanskem mostu 80-letni musliman Kurbegović. Starec se je bil zaprl v džamijo in je med molitvijo pojedel samo kakih 400 gramov suhega kruha in pil vodo.

* 18 sinov in 123 vnukov, pravnu-kov in prapravnukov je po smrti za-pustila 102letna Melča Kurtovičeva iz Gackega pri Sarajevu. Vsi njeni otro-ci zavzemajo v javnem življenju zelo ugledna mesta.

* Po svetu je hotel 12letni dijak Dušan Stojković iz Maribora. Teden dni je taval po gozdovih ob ju-go-slovansko-avstrijski meji, te dni so ga pa obmejni organi prijeli, baš ko je hotel čez mejo. Fant je povedal, da je hotel najprej na Dunaj k stari materi, odtod pa dalje v Nemčijo in v Ameriko. Njegove sanje so končale

Vašemu okusu in Vašemu žepu

bo ustreženo, ako kupite blago odlične kvalitete in modernih vzorcev, v manu-fakturni trgovini

BRATA VLAJ
Wolfova ulica št. 5

oblasti in ga odpemile nazaj v Ma-ribor.

* 11 jaje z lupino in ¼ kile soli je v 10 minutah pojedel za 10 dinarjev kmet Jovan Gačaša iz Grmalja blizu Banje Luke.

* 200 parov perutnine, enega junca, dve svinji, 800 kosov kruha, 200 tort, 100 litrov žganja in 500 litrov vina so pojedli in popili na poroki hčerke uglednega Istvana Tokana iz Debelja-čeh pri Pančevu. Gospodar je na sva-товanje povabil več ko 400 gostov. Ze-nitovanje je trajalo tri dni in tri noči.

* V 70. letu je postal oče Micko Mihailović, pismonoša v Brutački pri Gostivarju. S prvo ženo 16 let ni imel otrok, po njeni smrti se je pa drugič poročil z neko mlado kmetico in je z njo dobil dva fantiča in eno dek-letce, zdaj mu je pa v 70. letu rodila žena še tretjega sina.

* Spregovoril je tri mesece star otrok kmeta Stamenka Ljubisavljevića iz vasi Vitanca pri Despotovem (Srbija). Med povijanjem se je otrok ves skrčil in spregovoril: »Tudi jaz bi rad vstal. Potlej se je spustil v jok in ga prestrašena mati po nobeni ceni ni mogla potolažiti. Drugače je otrok zdrav in pravilno razvil.

* Že leto dni se tozarita hotelir Ni-kola Stojković in trgovec Ando Ivan-čič zaradi kanarčka, ki poje v c-duru. Hotelirju se je po enoletnem dokazo-vanju le posrečil dokaz, da mu je Ivančič njegovega kanarčka ukradel in ga zamenjal z drugim. Cena ma-lemu pevčku je v enem letu poskočila s 100 na 20.000 dinarjev.

* Na ciganskem pokopališču v Lo-znici (Srbija) je dal tamkajšnji imam (mohamedanski duhovnik) Mohamed Mujakič posekati vsa sadna drevesa in je potem posekana debela začel pro-dajati. Cigane, ki po smrti svojih družinskih članov vselej zasade na grobu kot spomenik kako sadno drevo, je to zelo ogorčilo.

Osebne vesti

r Poročila se je pred kratkim naša zvesta naročnica gđe. Terezija Suklje-va s trgovcem Opalkom iz Metlike. Novoporočencema želimo obilo sreče!

o Poroke. Poročila sta se posestnik Ernest Plešivnik iz Dobjega dvor-a pri Prevaljah in Anica Pratekner-jeva iz Mežice. — V Ljubljani: Jelka Minafeva in zdravnik dr. Per-šič. — Na Brezjah: Fran Lužar, privatni uradnik v Ljubljani, in pri-valna uradnica Toni Urbančeva. Mla-doporočencem iskreno čestitamo.

† Nenadne smrti je umrl v Zagrebu nadškof dr. Anton Bauer. Njegovo trup-lo so položili na mrtvaški oder v kapelici nadškofijskega dvorca, ka-mor so ga hodile kropiti velike mno-žice vernikov od blizu in daleč. Nad-škofijske pasle je že prevzel nadškof dr. Alojzij Stepišec.

† Umrli so: v Celju: 76letna Ma-rija Stermanova, roj. Bekčeva. — V Hrasniku: 27letni steklar Ferdo Hofman. — V Ljubljani: Ivan Tome, ravnatelj tobačne tovarne v p.; Marija Fantonljeva, roj. Maškova; Marija Stražarjeva in Ivana Kalanova, vdova po poštnem zvančniku. — V Kolovratu: posestnik Andrej Zu-pančič. — V Ribnici na Dolenjskem: učiteljica Ivana Rožmanova. — Na Ponikvah: Florian Grmovšek, posestnik in gostilničar, star 72 let. — V Celju: 63letna babica Elizabeta Kertova, roj. Kiklova; 73letna zaseb-nica Uršula Hojninkova, roj. Perčeva; dr. Marjan Pogačnik, zdravnik celjske bolnišnice in Marija Dimčeva, zaseb-nica. — V Mariboru je umrla Marija Fornazaričeva, roj. Perlotova. — V Skoeciju: Apolonija Bregantova, roj. Grošljeva. — V Za-gorju ob Savi: Jurij Čebin, star 83 let. — V Stični: posestnik in go-stilničar France Piškur. — V Kranjski gori: Alojzij Lesjak, zvančnik državnih železnic v p. — V Ponik-vah je v zavodu sv. Terezike umrla Marijana Klobovsova. Zalujočim naše sožalje.

Razno

r Naraščanje zaposlenosti se je usta-vilo, tako vsaj kažejo podatki Okrož-nega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Skupni mesečni zavarovani zaslužek je znašal v septembru 4196 milijona dinarjev. V primeri z lanskim septembrom je bil letos za-služek delavstva za 17-2% večji.

r Otroške boleznici se širijo v Krškem in okolici. Pred kratkim je zbolelo več otrok za škrlatinko in davico, da so morali ljudsko šolo zapreti.

r Bakrovi rudniki v Boru so no-vembra producirali 3.114 ton bakra. V prvih enajstih mesecih t. l. so dali 35.503 ton bakra.

r Kamenite sarkofage so našli pri čiščenju luka »Split« na otoku Braču. 15 minut od luka je bil nekot rim-ski kanolonom, odkoder so pošiljali kamenje v Italijo in v Split za grad-njo Dioklecianove palače.

»JUTRO«, Ljubljana: Moglo bi se ugovarjati, da imamo v Jugoslaviji že dve Akademiji znanosti in umet-nosti in da bi lahko ena izmed teh ali obe skupaj izvrševali isto funkcijo tudi za slovensko ozemlje. Dejstvo je pa, da se kulturno življenje Jugosla-vije izživlja prvenstveno v treh tra-dicionalnih središčih, in med njimi ima Ljubljana zaradi slovenske je-zikovne avtonomnosti čisto poseben položaj. Ne Zagreb ne Beograd ne moreta preko svojih Akademij tako voditi, usmerjati in reprezentirati znanstveno prizadevanje v naši ožji domovini, kakor velevalo njegove ra-stoče potrebe in zahteve. Res nobena obeh obstoječih Akademij ni mogla doslej zavzeti organizatorsko vplivne funkcije v slovenskem kulturnem kro-gu in slej ko prej se obe omejujeta v glavnem le na tradicionalno da-no jima ozemlje. Te in še druge oko-liščine so zadostni argumenti proti ugovorom, ki bi se morda pojavili zoper ustanovitev naše najmlajše znanstvene ustanove.

OB SMRTI

ZAGREBSKEGA NADŠKOFA

»JUTRO«, Ljubljana: Z večeršnjó nenadno, a mirno in lahko smrtjo v Zagrebu se je končalo delo in prei-kušnjejn polno življenje dobrega, ple-menitega cerkvenega dostojanstvenika, ki je užival spoštovanje in popu-larnost po vsej državi, ne le med ka-toličani, temveč tudi med pripadni-kih drugih ver. Nadškof dr. Bauer je veljal za vzor starejše generacije hrvatskega klera. Poleg velike široko-srčnosti ga je odlikovala tudi široka inteligenca, s katero je lahko mirno motril tudi najburnejše dogodke, ki jih je doživljal od mladih nog do sive starosti. Splošno znano in spo-štovano je bilo njegovo ob nešteti-h priložnostih izkazano človekoljubje.

HRVATI

»SELJACKI DOM«, Zagreb (gla-silo HSS): Borimo se za svoboden dom in za domovino, ki si jo bomo uredili na kmetiskem in človečanskem temelju, in ta je, da nihče ne sme živeti od tujeje garanja in da ima vsakdo, kdor pošteno delo, pravico do dostojnega in človeškega življenja; ki mu gre kot človeku in Hrvatú. Mi hrvatski kmetje se zavedamo, da bomo s svojo samozavestjo, slogo in delavnostjo priborili vsemu hrvat-skemu narodu tak politični položaj in mednarodni ugled, kakršna mu gresta kot suverenemu narodu, ter izvojevali takšno socialno pravico, da ne bo enake na svetu: svobodno Hrvatsko na kmetiski podlagi.

»HRVATSKI DNEVNIK«, Zagreb (glasilo dr. Mačka): Mi smo sami dovolj močni, da brez pomoči komu-nistov v kati zatremo vsak poskus kakršnekoli uveljavitve fašizma med Hrvati. Prav tako smo pa tudi do-voľj jaki, da preprečimo slehernó ak-cijo komunistov brez kakšnega sode-lovanja s fašizmom. Mi smo strogo demokratski narod z razvitim social-nim čutom, pripravljeni vsak trenu-tek braniti demokracijo, ker vidimo v njej najboljšo sredstvo za uvelja-vitev človeškega dostojanstva in naj-boljšo podporo za dosego naših na-rodnih teženj in zahtev. Nam pa ni potrebna podpora takih borecev za demokracijo, kakor so komunisti, ki jim je končni cilj le uničenje demokracije.

SVETOVNA POLITIKA

»TIMES«, London: Po izstopu Ita-lije iz Zveze narodov: Ne more biti niti govora o tem, da bi se Velika Britanija odrekla Zvezi narodov in vrgla med staro železje neznanško dragoceni aparat samo zato, ker se je pokazalo, da ni kos mnogo večjim zahtevam, kakor smo prvotno mislili, da ga čakajo. To bi se reklo, iz obupa pokopati vse upe v mednarodno sodelovanje... in prepustiti sili in oportunitizmu vse zadeve človeštva... Naj nam bo prav ali ne: svet še ni zrel za naddržavno ustanovo, ki bi si ne meneč se za narodno suverenost mogla izsiliti pokorščino. Danes torej še ni izvedljivo prisilno razso-dišče, čigar beseda bi imela zakonito moč, pač pa spravljivostno sodišče, ki naj bi pobotalo sprte stranke.

»STAMPA«, Torino (Italija): An-gleži in Francozi se grede mačke in miši: eni ponujajo Avstrijo in Češko-slovaško, da si rešijo kolonije, drugi ponujajo pa kolonije, da rešijo Av-strijo in Češkoslovaško. Vsekako drži eno: Delbos in Chautemays sta se v Londonu borila do poslednjega di-ha, da ohranita status quo v Srednji Evropi.

»BASLER NACHRICHTEN« (Svi-ča): glasilo desničarskih liberalov): Nemska armada je pripravljena na bodočo vojno s Francijo, vendar ne bo napadla Češkoslovaške, ker bi si nakopala na vrat nepremagano Fran-cijo. Prej sme tvegati napad na Francijo, pri čemer bi imela nepre-magano Češkoslovaško za hrbtom — če bo sploh koga napadla.

Strup sta dobavljala za morilce in samomorilce

Nepoštena podjetnost dveh nedoraslih mladeničev

(n) Newyork, decembra.

Ob čitanju te nenavadne zgodbe se zazdi človeku, kakor da bi bral napeto in grozotno povest pisatelja Edgarja Allana Poeja. Dva mladeniča izmakneta doma skrinjico strupa in ga pričneta prodajati bogatim, življenja šitim ljudem. Ta trgovina tako dobro uspeva, da pride strup v roke tudi takšnim ljudem, ki nameravajo narediti konec tujemu in ne lastnemu življenju...

Tri in dvajset let je strašni strup mirno počival v skrbno zaklenjeni omari. Pred toliko leti ga je bil prinesel z Jutrovega neki francoski kolonjski častnik. Doma se je z njim zastrupil, v poslovilnem pismu je pa zapustil smrtonosni prah svoji petnajstletni nečakinji s prošnjo, naj ga spravi na varno mesto, kajti neka vedeževalka mu je prerokovala, da bo povzročil ta strup še mnogo zlega...

Deklica je strup zaklenila in ko se je pozneje preselila s Francoskega v Ameriko, ga je seveda vzela s seboj. Sprva je Francozinja živela v New-Orleansu, kjer se je tudi poročila; v zakonu ni imela otrok, zato je posilnovala dva tuja dečka, ju vzljubila in vzgojila kakor lastna otroka.

Na skrinjico s strupenim prahom je že zdavnaj pozabila. Nekega dne sta pa nevarno obolela njena dva psa. Izkazalo se je, da jima ni več pomoči, in zatorej se je gospa odločila, da jima bo olajšala smrt s strupenim prahom.

Res ga je pomešala med pasjo hrano in psa sta nekaj sekund po kosilu poginila. Ta prizor sta opazovala gospelnja posinovljenca, zdaj že mladeniča osemnajstih in devetnajstih let. Zadržena sta vprašala svojo krušno mater, kje je dobila smrtonosni beli prah, ki je tako hitro učinkoval. Nič hudega ne sluteča mati jima je povedala zgodbo o kitajski skrinjici z belim strupom.

'Trgovina' dveh mladoletnikov

Materino skrivnostno pripovedovanje je njuno domišljijo le še podžgalo. Vlomila sta v omaro, vzela skrinjico s strupom in se odločila, da bosta z belim strupenim praškom naredila dobro kupčijo. Do te misli ju je pripravil članek, ki sta ga brala v nekem časopisu; tam sta brala o ustanovitvi nekakšnega kluba samomorilcev. Mladeniča sta vzela skrinjico in sta z njo hodila po nočnih lokalih, kjer se zabavajo ljudje vseh slojev. Prisreda sta zdaj k tej zdaj k oni mizi in sta previdno vprašala vsakega 'sumljivega' gosta, ali morda nima želje, da bi kmalu in brez bolečin odšel na drugi svet. Neverjetno, a resnično: na njuno vprašanje je pritrdilno odgovorilo mnogo ljudi in prav tako jih je tudi mnogo kupilo smrtonosni beli prašek...

Mlada pokvarjenca sta se v svojem 'delu' tako izurila, da sta s samomorilnimi kandidati sklepalta celo kupčije glede pogrebov, nagrobnih govorov itd.

Sumljiv pogovor

Neko noč je pa lastnik večjega nočnega lokala nehote ujel na uho kaj čuden pogovor; mlad neznanec se je v pogovoru s svojima prav tako mladima tovarišema bridko pritoževal, da ni strup prav nič učinkoval. Ovadil je zadevo policiji in ta je vse tri ptičke odpeljala v zapore. Tamkaj so brez ovinkov priznali svojo krivdo. Mladeniča sta povedala, da sta prodajala strup raznim samomorilnim kandidatom in da se jima ni zdela njuna trgovina prav nič nečedna.

Tretji gost je povedal pa še vse kaj hujšega: priznal je, da si je hotel navaditi strup za svojega starega, bogatega strica, ki je zanj vedel, da mu je v oporoki zapustil dober denar. S strupom je hotel starega bogatina spraviti s sveta in priti po nepošteni poti do dediščine. Na njegovo veliko jezo pa beli prašek, ki je zanj plačal dve sto dolarjev, ni učinkoval.

Mladeniča sta se zagovarjala, da sta kupčijo z belim praškom, ki naj bi bil strup, vzela samo za šalo in da sta hotela mladega znanca potegniti. Toda na dan je prišlo, da sta se brata zlagala, kajti pravega strupa samo zato nista hotela prodati, ker jima je znanec ponujal zanj le dve sto dolarjev namesto tri sto.

Prodajalca smrti so obsodili na smrt, njunega tovariša v zadnji kupčiji pa na pet let ječe.

posvečati svojemu delu. Za zdaj je najprej uredila možovo dediščino. Thalberg je zapustil nič manj ko 5 milijonov dolarjev, t. j. svojih 200 milijonov dinarjev. 80 milijonov so pa že porabili za davke in za druge zapušćinske stroške. Ostalo je torej še 120 milijonov. Glavna dediščina je Norma; mož ji je zapustil dva milijona dolarjev, otroka se bosta morala pa zadovoljiti vsak s pol milijona dolarjev.

Drzen roparski napad sredi Londona

n u. I. London, novembra. Londončane je ondan razburil drzen roparski napad o belem dnevu in sredi prometne ceste. Zrtev predrznih napadalcev je bila lady Heske Wrightova, ugledna dama londonske družbe. Lady Wrightova ima najeto vse prvo nadstropje v elegantni hiši na cesti Park-Lane.

Nedavno je zjutraj med sedmo in osmo uro v njenem stanovanju rezko zazvonilo. Služkinja je hitela odpirat, a kdo popiše njen strah, ko je zagledala pred seboj na pragu tri elegantno obležene moške s črnimi krinkami na obrazih. Vlomilci so prestrašeno dekle odrinili, jo brž zvezali in ji zamašili usta, da ne bi mogla kričati na pomoč. Nato so odšli v gospodinjino spalnico, lady Wrightova je še spala; vlomilci so jo seveda hrupno zbudili, naperili vanjo samokrese in ji zapovedali, naj jim takoj pokaže skrivni predal, ki ima v njem shranjene dragulje in druge dragocenosti. Gospa jim je v strahu izročila vse okrasje in ves denar, ki ga je imela doma, v skupni vrednosti 20.000 funtov ali okrog 5 milijonov dinarjev. Po tem uspelem ropu so vlomilci damo zvezali in so se nemoteno splazili iz hiše. Šele čez dobre pol ure sta se mogli ženski osvoboditi in poklicati policijo, ki je sicer takoj prišla, a vendar že prepozno; o predrznih morilcih ni bilo ne duha ne sluha.

Gospa Wrightova je povedala, da so imeli roparji lepe, elegantne obleke, da so se v hiši bržkone dobro spoznali in da so dokaj izbrano govorili. Scotland Yard domneva torej, da so utegnili biti roparji 'gentlemanški vlomilci' iz damine družbe.

Norma Shearerjeva poročila z enim najbogatejših filmskih industrijcev, z Irvinom Thalbergom. Zakon je bil zelo srečen, saj ga je posvetila obojestransko ljubezen. Norma je bila kmalu srečna mati dveh ljubkih otrok, dečka in deklice.

Pred dobrim letom je pa smrt iztrgala slavni igralki ljubljenega moža. Normina žalost je bila brezmejna; koliko žensk je dotlej zavidovalo Normi njeno lepoto in ogromno premoženje.

skoraj popolnoma novih pogreznih živalnih strojev po neverjetno nizkih cenah napredaj pri 'PROMET' (nasproti Križanske cerkve).

Ugrabitev cesarja

n a.o. Pariz, decembra. V noči s 5. na 6. januar 1919. leta je osem ameriških častnikov praznilo kozarec za kozarec pemecnega še šampanjca v gradcu grofa Bentincka, v bližini Amerongna na Holandskem. Osem zarotnikov, osem navdušenih prenapetežev je sklenilo, da bodo ugrabili bivšega nemškega cesarja Viljema II. in ga poslali predsedniku Wilsonu za novoletno darilo. Zarotnike je pa holandska policija

Zaradi plinske maske...

Zahtevala je ločitev — ker ni marala spati s plinsko masko na obrazu

n d. i. London, decembra. Zakon je bil spočetka zelo srečen. John je svoji mladi ženki izpolnil vsako, še tako nenavadno željo. Gospa Wilcoxova se tedaj res ni mogla pritoževati nad svojim možem. Toda prišlo je drugače. Predlanskim je trgovec bral v časopisih, kako blizu je nevarnost nove vojne, in že je bil njegov sklep storjen. Sklenil je, da bo sezidal podzemeljsko vilo, ki naj bi bila v primeru nove vojne varno zavetišče zanj in za njegovo ženko.

Podzemeljska vila

Streha te nenavadne vile leži tri metre pod zemljo, stene so pa narejene iz meter debelih železobetonskih plošč. Letalo vile ne bo moglo opaziti, kajti njen vhod je skrit v gostem grmovju. Nad vilo se namreč razprostira velik, lep vrt.

Da prebaivci podzemeljske vile ne bi preveč pogrešali solnca, zelenja in narave, so v 'oknih' vstavljena posebna ogledala, ki prestrezajo po posebnih ceveh, zgrajenih na načelih podmorniških periskopov, svetlobo in jo dovajajo v notranjščino vile. V teh zrcalnih lahko vidiš tudi nekaj osvežujočih zelenih vrtnih koticov.

Wilcoxova žena se ni upirala zgraditvi te vile. Toda mož je šel še dalje. Zahteval je, da mora njegova ljubljena žena vsako drugo noč spati s plinsko masko na obrazu. To je bilo Mariji le preveč. Ker mož ni hotel odnehati od svoje zahteve, je gospa Wilcoxova vložila tožbo za ločitev zakona.

Pred sodniki se je gospod Wilcox zagovarjal, da je menda pametnejše vsako drugo noč spati s plinsko masko na obrazu, kakor pa tvegati zastrupitev s plini. Sodniki so bili pa drugačnih misli in so zakon po moževi krivdi ločili.

Srečanje v Henleyu

John se je v vojni naučil resnosti; za zabave in veselice ni imel ne časa ne volje. Od ranega jutra do poznega večera je sedel v pisarni in pridno delal; vso svojo energijo je posvečal trgovskim zvezam z vsemi mogočimi državami v Evropi in celo v Ameriki. Podjetje je nenavadno lepo uspevalo; edina Johnova zabava je bil šport. Kakor skoraj vsi Angleži je bil tudi gospod Wilcox navdušen športnik; sicer se sam ni udeleževal na zelenem polju, zato pa ni zamudil nobene zanimive športne prireditve.

In usoda je hotela, da je prav na takšni športni prireditvi v Henleyu spoznal lepo in očarljivo Mary. Gospod Wilcox si je vbil v glavo, da bo lepota prej ali slej njegova žena, in res mu je izvoljenka po dolgem snubljenju dejala zaželeni 'da'. John je bil presrečen. Kupil je lepo, veliko hišo in jo je za poroko poklonil svoji ženi.

Nezaželeni Rusi

(n) London, novembra. Reuter poroča, da stane pet Rusov, ki jih je pred tremi meseci vihar zanesel na severnozahodno obalo otoka Luzona, filipinske davkoplačevalce na mesec 50 funtov (12.500 din). Rusi so brez beliča v žepu odpluli z jahto iz Sanghaja in so hoteli priti do Manille, pa jih je na poti zajel vihar in jih tresil in obalo. Najprej so jih poskušali poslati v Sanghaj, toda nobena paroplovna družba jih ni hotela sprejeti na ladjo. Kitajski konzul v Manilli jim pa tudi noče priskrbeti potrebnih potnih listov.

Potlej so sklenili, da jih bodo v njihovi jahti poslali na morje, naj se sami brigajo za svojo usodo in za vrnitev v Sanghaj. Izkazalo se je pa, da je jahta tako hudo poškodovana, da je ni mogoče popraviti. Rusi so bili pa zaradi takšnega ravnanja zelo užaljeni in so pričeli gladovno stavko, ki so jo zdržali ves teden. Prepeljati so jih morali v bolnišnico in tam so jih komaj pregovorili, da so spet pričeli jesti. Zdaj se je vlada odločila, da jih bo tožila zaradi kršenja filipinskih določb o naseljevanju, in tako se mora s to nenavadno zadevo zdaj baviti filipinsko delovno ministrstvo.

«Sunday Times», London

Urezal se je

V začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja je zašla prva nemška križarka v vode prav tedaj prebujajoče se Japonske. Poveljnik ladje ni imel govorniškega daru in je bil v hudi zadregi, kako bi pozdravil japonsko odposlanstvo. Zdajci se je pa nečesa domislil; obrnil se je do svojih častnikov in jim zapovedal, naj ostanejo popolnoma resni, četudi bodo besede njegovega pozdrava še tako nenavadne.

Japonsko odposlanstvo je prišlo na palubo in se je ljubeznivo smehljaje poklonilo. Nemški poveljnik je prijazno odzdravil, potlej je pa počasi in s poudarkom začel:

»Tri-in-dvajset, štiri-in-dvajset, pet-in-dvajset, šest-in-dvajset!»

Vodnik japonskega poslanstva se je vlnodno priklonil, nato pa prav tako razločno in počasi v čisti nemščini odgovoril:

»Sedem-in-dvajset, osem-in-dvajset, devet-in-dvajset, tri-deset!»

Smehljanje, ljubeznivo priklanjanje na obeh straneh in ceremonija je bila opravljena.

Poravnajte naročnino!

Hranilne knjižice

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu izplačilu. **izposluje** vse bančne, denarne, kreditne in blagovne posle najkulantneje

Alojzij PLANINŠEK
TRG. AG. BANČNIH POSLOV
LJUBLJANA
Beethovnova ul. 14
I. nadstr. Tel. 35-10

Stockholm hoče Pariz prekositi

(n) Stockholm, decembra. V Stockholmu mislijo zidati ogromen stolp, ki bo menda lahko zaničljivo zviška gledal na svojega manjšega pariškega 'bratca'. Novi stolp bo namreč 380 metrov visok, torej za celih 80 metrov višji od slavnega Eiffelovega stolpa.

Ne mislite, da gre le za fantastične želje prenapetih švedov, kajti profesor Asplund je za novi stolp že naredil natančen načrt. Gradnji stolpa bo izvedla družba 'Skansk Cement'. Ta ogromni stolp namreč v nasprotju s pariškim stolpom ne bo iz železa, temveč iz betona. Njegov temelj bo zidan v skale, ki stoji na njih tudi ves Stockholm; profesor Asplund trdi, da si ni mogoče želeči trdnjše in varnejše podlage.

Po profesorjevem načrtu ne bo v stolpu samo več dvigal, ki bodo obiskovalce z bliskovito naglico potegnili na vrh čudovitega stolpa; v vrtočlavi višini 380 metrov bo tudi nočno zabališče. V višini 80 metrov bodo pa lahko hodili v razkošno restavracijo na večerjo in v veliko dvorano za 430 gostov na shod. Ob znožju stolpa bo moderno urejena zračna kopalnica.

Profesor Asplund ni bil nič kaj zadovoljen, da je švedska javnost že zdaj zvedela za njegov gigantni načrt. Mož je hotel svoje rojake z načrtom za ogromni stolp prijetno presenetiti. Seveda se tudi zdaj ne manjka presenečenja, kritik in vseh mogočih govoric. Švedski se že zelo vesele na svoj stolp. Upajo, da bo prav kmalu postal mikavnost za tujce, posebno ker bo stal sredi bujnih gozdov v bližini stockholmskega živalskega vrta.

«Pionier», Zlin

Fantom so hoteli fotografirati

(n) London, novembra. Nenavaden doživljaj so doživeli trije Angleži, ki so hoteli fotografirati starodavno svetišče v Kartageni v cejlonski džungli. Med njimi je bil mladi angleški umetnik gospod Brooke-Farrar, fotograf G. A. Smith in njegov singalezijski pomočnik Mr. De Silva.

V neki družbi, ki ji je prisostvoval tudi guverner Mr. M. M. Wedderburn, je Mr. Brooke-Farrar dogodek takole opisal:

»Ko smo stopili v svetišče, mi je najprej obstal pogled na neki Tamilki, ki je v pobožni zamaknjenosti molila sredi templja. Prekorajčili smo nekaj stopnic na desni strani templja in naredil sem več posnetkov o zamaknjenki. Mr. Smith je zvrtil več metrov filma in Mr. De Silva je naredil dva ali tri sijajne posnetke z velikim filmskim aparatom; na njih je bila zamaknjenka natanko v sredi med dvema skupinama vernikov.

Skratka: trije različni ljudje so jo fotografirali, uporabljali so pri tem tri različne kamere in več metrov filma in nekako deset posnetkov so napravili, vse pri belem dnevu. Slike so se nenavadno dobro posrečile — toda o zamaknjenki ni bilo na njih ne duha ne sluha.

«Sunday Times», London

Norma Shearerjeva podedovala milijone

n u. I. Hollywood, novembra. Pred nekaj leti se je lepa filmska igralka

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

Toda vsakdo bi moral dati za zdravje letno 100 — 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelci
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

izsledila in je seveda zaroto preprečila. Sporazumno so sklenili zadevo potlačiti; Bentinck je še podsmehljivo želel zarotnikom srečno pot na Francoško, holandski vojaki so jih pa z nasajenimi hajoneti spremili do belgijske meje. Zgodba z ugrabitvijo nemškega cesarja je tedaj za mnogo let padla v pozabo.

Osemnajst let je minilo od tistih dob. Zarotniki so se razkropili na vse strani. Eden izmed njih, Hudson Alexander, se je boril s strašno revščino. Oba otroka sta mu nevarno obolela in Hudson ni zmogel denarja, da bi plačal zdravnika. V sili se je odločil, da bo prodal svojo skrivnost nekemu ameriškega časopisu za 1500 dolarjev.

Tako je Viljem II. ne vedoč rešil dve človeški življenji...

«Lu-Vue», Pariz

Skrb za kanadske petérke

n d. i. Newyork, decembra. Kanadske petérke so spet postale središče ameriškega zanimanja. Nedavno so preboleli hudo hripo, zdaj jih pa obiskovalci z vseh krajev sveta spet lahko občudujejo skozi steklene okence v njihovi otroški sobi.

Petérke so zelo razigrane in kažejo že določene značajne črte. Ena izmed petih sestric se nagiba k sanjarstvu, mila je in 'votka in pustil, da jo živahnjše sestrice dražijo in ji nagajajo. Ostale štiri sestrice so pa žive in se nagajivo podede po sobici iz kota v kot.

Te dni je zdravnik Dafoc, ki pazi na mala čudesa že od njihovega rojstnega dne, izjavil, da petérke duševno niso tako razvite kakor telesno. Po njegovem deklice niso duševno tako razvite, kakor bi pri svojih letih morale biti. Doktor Dafoc pa upa, da se bo to popravilo. Petérke imajo zdaj šele tri in pol leta, po njegovem bodo pa že v petem letu svoje starosti nadoknadile svojo izgubo in bodo tedaj tudi duševno toliko razvite, kolikor bo ustrezalo njihovim letom.

Nagrajena pisateljica, ki ni nikoli hodila v šolo

n g. k. Pariz, decembra. Gospa Raymond Vincentova si je priborila s svojo povestjo 'Dežela' francosko nagrado za pisateljice. Nagradjenka je s kmetov doma in ni nikoli hodila v šolo. Njena edina vzgoja je bilo župnikovo poučevanje katekizma; župnik je brihtno dekletce naučil tudi branja in pisanja.

Z devetnajstimi leti je deklica odšla v Pariz v neko mlekarino. Tamkaj se je spoznala z izobraženim in nardarjenim pisateljem in kritikom Albertom Béguinom in se je tudi z njim poročila. Kakor pripoveduje go pa Vincentova sama, se je bila vsega, kar zna, naučila pri svojem možu, ki ji je bil tudi nekakšen voditelj in sodalavec pri pisanju spominov iz življenja na deželi.

Poštenost Lichtensteincev

n g. k. Vaduz, decembra. V liechtensteinski prestolnici Vaduzu je pred nekaj meseci neki motorist razjahal pred deželno kaznilnico svojega železnega konja, ga prislonil k zidu in odšel v postopje. Štiri tedne je motor stal na cesti, naposled je pa mestne oblasti le v oči zbedel, zato so v uradnem listu razglasili, naj pride njegov lastnik v štiri in dvajsetih urah ponj. Minil je dan, dva, toda o lastniku motornega kolesa ni bilo ne duha ne sluha. Prebivalci Vaduzja so se lahko vsak dan prepračali, da stoji motorno kolo še zmerom na istem mestu, ob zidu pri deželni kaznilnici. Minili so spet štirje tedni, tedaj je pa vendar stopil iz kaznilnice lastnik pozabljenega motornega kolesa, se zavzhtel nanj in ga pognal. 'Pozabljenec' je bil dva meseca presedel zaradi lovške tatvine. Motorno kolo je rajši prislonil h kaznilniškemu zidu, kakor da bi zanj plačeval drago najemnino za garazo. Mož je pa računal na poštenost svojih someščanov in kakor vidimo, se ni uštel.

Najnovejša škotska

»Kaj slišim, tvoja hčerka se namerava poročiti!« meni John svojemu prijatelju Dicku. »Koga bo pa vzela?« »Zelo poštenega in uglednega mladeniča. Vsak večer ti ugasne luč in posadi svojo zarobenko na kolena.« »In to naj bo pošten fant, Dick?« »Kajpak, John! Prihrani pri elektriki, hkrati pa rabi samo en stol za oba...«

ZREALO

naših dni

Za prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Novi poklici

Nedavno sem jo mahal po Miklošičevi cesti, pred menoj je počasi šla neka dama. Gledala je v tla. Na lepo ji je z rok padla rokavica. Dama se je sklonila, jo pobrala in jo spravila v žep. Šel sem slučajno za njo in sem postal pozoren, ker ji je rokavica večkrat padla na tla.

V Wolfovi ulici ji je rokavica spet padla na tla, slučajno pa tik cigaretnega ogorka. Dama se je spet sklonila, pobrala rokavico in z njo vred cigaretni ogorek. Naprej grede sem videl, da je dama slučajno še parkrat spustila rokavico in slučajno pobrala cigaretno ogorko, ki ji je zraven njih slučajno padla rokavica.

Videl sem potem, kako je pri neki lepo razsvetljeni izložbi zajela iz žepa cigaretno ogorko in jih nato stresla v torbico.

Po velikih mestih se neki ljudje obrtoma ukvarjajo s pobiranjem cigaretnih ogorkov. Nisem pa vedel, da se s tem delom ukvarjajo tudi v Ljubljani. Ali naj bo to znamenje velemesta ali pa znamenje revščine?

Dijak

Poštenost

Pred par dnevi, mi je prijatelj pravil, sem šel v trgovino, da si kupim razglednico. Pri nogi na tleh sem zagledal zvit 500dinarski bankovec. Brez pomišljanja sem ga pobral in nesel na policijo, čeprav bi ga bil lahko spravil v žep, ne da bi bil kdo kaj opazil.

Ta dogodek sem povedal mnogim svojim znanecem, in vsi razen enega so mi rekli, da sem bil zelo neumen, ker si ga nisem prilastil. Oseba pa, ki je bankovec izgubila, je na policiji trdila, da je denar v trgovini le pustila, in se je s tem hotela odtegniti plačilu najdenine.

Očividec

Nepričakovano odlikovanje
Ko sem te dni hitela v lokal, se je zgodilo, da mi je neki stanovalec ali stanovalka pljunila ravno na ramo, in sicer iz hiše, kjer bi človek mislil, da stanujejo v njej ljudje, ki sploh ne znajo pljuvati.

Ustavila sem se in pogledala v prvo, v drugo in v tretje nadstropje hiše na Mestnem trgu, ker bi se bila prav rada zahvalila za pljunek, toda na žalost se je bil krivka ali krivec že umaknil. Zato se mu utegnem šele po tej poti, »Zrealo naših dni«, »Družinskega tednika«, zahvaliti za odlikovanje, ki sem ga dobila tako nepričakovano.

Prizadeta

Brezposelnost

Pred kratkim sem šla po Tyrševi cesti proti Stožicam. Kar ugledam pri Stadionu vozček, na njem in okoli njega kopico otrok ter mater in očeta.

Ker so vsi strgani, bosji, umazani in premraženi, se marsikateri dober človek ustavi vsaj za hip. Ustavljajo se pa tudi taki, ki mislijo, da se jim ne more kaj takega nikdar pripetiti; ti se norčujejo nad temi nesrečniki, ki še strehe nimajo in jih je kruta usoda postavila pod milo nebo.

Videla sem tri gospode, ki so se posmehovali tem nesrečnežem. Ali ne spada v »Zrealo naših dni«, če se sili iz lačnega norca dela?

B. J.

Izkoriščanje tujcev

Nedavno sem govorila z dvema tujcema, severnjakoma, ki se te dni mudita v Ljubljani. Oba sta hvalila naravne lepote naših krajev, posebno Ljubljane. Gospa mi je samo potožila, da se je le težko navadila na draginjo pri nas. Na moje vprašanje mi je povedala, da je v neki naši trgovini kupila pramen volne in plačala zanj reci in piši 22 dinarjev, medtem ko je v Zagrebu za pramen prav takšne volne plačala le 10 din.

Takoj sem jo razumela. Gospa prav nič ne obvlada našega jezika, tudi na naš denar se še ni dobro navadila. Pri pletenju volnene jopice ji je zmanjkalo ravno en pramen. V trgovini so to dobro vedeli, prav tako so pa tudi spoznali, da v naši govorici in v našem denarju tujka še ni doma. Kar mimogrede so torej navili ceno volni, ki je vredna največ 10 din pramen!

Po pripovedovanju sem ugotovila, da se gospe pri nas to ni prvič zgodilo! Potrkajmo se na srečo in povprašajmo se, ali res moramo biti tako nezaslišano podjetni? Potlej se pa še povprašajmo, kakšne vtise bosta ta dva tujca od nas odnesla v svojo severno domovino...

K. N.

Greh se maščuje

IZ SPOMINOV DETEKTIVA FERRYJA ROCKERJA

(Gl. začetek v prejšnji številki)

Frank Heidemann se je navadil obdovati v nekem nemškem hotelu na vzhodni strani Broadwaya. Lepoga dne je prisedel k njegovji mizi mlad deželan, razgrnil »Newyorker Staatszeitung« in zapletel Heidemanna v pomenek. Sprva je bil nekdanji vrtnar hudo redkobeseden, naposled se mu je pa le razvezal jezik. Na koncu koncev je sklenil z mladim deželanom, Karlom Neumeistrom, sprva bežno, potlej pa vse globlje in globlje prijateljstvo.

Vsak dan sta se prijatelja v gostilni sešla, popoldne sta pa šla na sprehod ali pa v kino.

Neumeister je svojemu prijatelju zaupal, da mu je nedavno umrli oče v Nemčiji zapustil tisoč mark in da zdaj v Newyorku čaka na izplačilo tega denarja. Vse to je bilo seveda izmišljeno. Neumeister je bil le uradnik detektiva Schindlerja in njegova dolžnost je bila, pridobiti si Heidemannovo zaupanje. Mladenič je to nalogo odlično izpolnil, saj se mu je naposled posrečilo, da je nagovoril svojega prijatelja, naj najmeta večjo sobo in naj skupaj stanujeta. Heidemann, ki ga je najbrže mučila samota, je v to privolil.

Heidemann je že zdavnaj prekorajčil svoj štiritedenski dopust, toda nič ni kazalo, da se misli vrniti k svojemu delu. Živel je od tistih dveh tisoč dolarjev, ki si jih je bil prihranil pri svojem šestletnem delu v Ameriki. Posebno značilno se je Neumeisterju zdelo to, da njegov prijatelj nikoli ni omenil svoje službe v Asbury-Parku, čeprav je prav rad kramljal o svojih službah. Zakaj nekje je le tako trdo vrtno molčal o svojem triletnem delu pri Kruskovih? Neumeistru in Schindlerju na to vprašanje pač ni bilo težko odgovoriti.

Noči brez spanja...

V začetku januarja se je zgodilo nekaj, kar je Schindlerju dalo slutiti, da je Heidemann s svojimi živci že hudo na koncu. Vrtnar in Neumeister sta šla v kino. Igrali so neko italijansko enodejanko; v njej neki ropar ugrabi otroka in ga v gozdu zadavi. Heidemann je med predstavo skočil pokonci, zajel nekaj nerazumljivega in zdiral ven. Ko je četrt ure pozneje stopil Neumeister na cesto, ga je Heidemann že čakal; povedal mu je, da mu je postalo slabo in da si je v bližnji lekarni kupil nekaj žledenih kapljic; po njih mu je odleglo. Detektiv je pozneje dognal, da Heidemann sploh ni bil v lekarni. Sklenil je torej poostri svojo metodo.

Neko noč je zbudil svojega sostanovaleca in mu dejal: »Poslušajte me, Frank! Tako ne gre več dalje! Zmerom tako glasno govorite v sanjah, da se skoraj vsako noč zbudim. Morda zvečer preveč jeste?«

»Kaj pa govorim?« je v skrbeh vprašal Heidemann.

»Same neumnosti. Snoči ste govorili o nekem psu in o neki Mary, ki je nočete več videti. Proč, Mary!« ste kričali, »saj bom še zblaznel!« Najbrže ste imeli kakšno deklo z imenom Mary, ne?«

»Da, tako bo,« je zamrmral Heidemann, »in kaj sem nocoj govoril?«

Neumeister je zazdehal: »Prav ko sem se zbudil, ste zakričali: »Zadavil sem jo!« Najbrže vam je nedavni film šel preveč na živce. Zjad me pa pustite, da se naspim.«

Neumeister je računl na človeško slabotnost in je bil prepričan, da se mu bo tudi Heidemann prejel ali slej zaupal, v upanju, da si bo tako olajšal slabo vest. Neumeister je nekajkrat opazil, da ima Heidemann svojo izpoved že na koncu jezika; ker pa ni maral zbuditi suma, ga ni spodbujal pri priznanju, in tako je ostalo pri nejasnih Heidemannovih opombah, da je tudi on marsikaj krivičnega storil, ali pa, da tudi on verjame, da utegne sicer čisto dostojen človek v afektu zagrešiti umor, itd.

Vse te izjave, a tudi Heidemannovo vedenje, niso bili pa nikakšni zanesljivi dokazi. Ko je Neumeister opazil, da Heidemann ponoči sploh več ne spi, najbrže iz strahu, da se ne bi spet kaj izdal, je odšel k svojemu gospodarju, detektivu Schindlerju in se je z njim in še z nekimi detektivom več ur posvetoval. To pot so detektivji skovali nov, pretkan načrt, ki naj bi pomagal iz vrtnarja izvahiti usodno priznanje. Ta načrt so po dolgovestnih pripravah in dogovorih s policijo sklenili uresničiti 26. januarja 1911. leta.

Zaradi škatice vžigalje.

Tisti dan sta se Heidemann in njegov prijatelj, na Neumeistrovo prigovarjanje peljala v Yonkers. Sneg je pokrival poja, zrak je bil kristalno čist in solnce je sijalo. V Yonkersu je Neumeister najel kočijo in prijatelja sta se za slabo urico odpeljala na sprehod. Heidemann je moral sedeti na oblozjenem sedežu v kočiji. Neumeister je pa splezal na kozla in pognal.

Pol urice od Yonkersa jima je prišel po deželju cesti naproti precej razcapan neznanec; mahal je z obema rokama in dajal kočijažu znamenja, naj ustavi voz. Neumeister je res zavrl. Fant, črn in majhen kakor kakšen Italijan — bil je neki Schindlerjev detektiv — ga je precej grobo vprašal, ali bi mu lahko postregel z vžigalico. Neumeister je segel v žep in vrgel fantu škatico z vžigabami. Italijan si je prižgal cigareto, vtaknil škatico v žep in jo brez pozdrava mahnil dalje.

»Hej, škatico nazaj, falot!« je zavpil razkačeno Neumeister.

Ko se Italijan ni zmenil za njegove besede, je detektiv skočil s kozla, ste-

kel za njim, potegnil iz žepa samokres in oddal nanj dva strela. Italijan je teatralno zakrilil po zraku, zaječal, padel v sneg in negibno obležal.

Heidemann se je silno razburil zaradi prijateljevega »zločina«, še bolj se je pa prestrašil Neumeister sam. Kakor blazen je zdirjal k vozu, skočil na kozla, nategnil vajeti in v divjem diru podil vse do Yonkersa. Vrtnar ga je skušal potolažiti, dopovedoval mu je, da na cesti ni bilo živega krsta, da ga torej ni mogel nihče videti in da ga tako tudi policija ne bo mogla izslediti.

Neumeister si pa ni dal ničesar dopovedati. Koj ko sta prišla domov, je pričel nervozno pospravljati svoje stvari in pripravljati kovčege.

»Stran moram,« je stokal, »čimprej moram oditi iz Amerike!«

»Blazni ste. Nihče vas ne bo osumil. Pred menoj ni treba imeti strahu, Karol! Jaz vas ne bom izdal!«

»To pravite zdaj. Toda pozneje... nekoga dne... ko bi se morda prepričala... ne, nikoli več bi se ne čutil varnega.«

Izpoved

To je bil tisti psihološki trenutek, ki ga je bil tako spretno pripravil Neumeister.

Heidemann je nekaj trenutkov strmel predse, potlej je pa stopil k svojemu prijatelju, mu položil roki na rame in mu s tresočim se glasom dejal:

»Mene se vam ni treba bati, Karl, tudi jaz sem morilec. Zadavil sem neko dekletce v Asbury-Parku. Še danes ne vem, zakaj. Bržkone sem moral biti blazen. Nikar me tako ne glejte, Karl, res je, kar govorim. Mi ne verjamete? O, lahko vam vse čisto natanko razložim, nikomur drugemu razen vam ne bi tega zaupal.«

In nato je Heidemann opisal svoje dejanje v vseh podrobnostih. Povedal je, da je kladivo vrgel v kanal in da je pentljico, ki je z njo deklico zadavil, zakopal v zemljo.

V sosednji sobi so pa sedeli štirje državni detektivji in napeto vlekli na ušesa morilčeve besede, ki so jasno in različno donele skozi tenka vrata. Ko je Heidemann končal svoje priznanje, so ga prijeli.

11. aprila je stal pred poloniki. Apatično je poslušal zasliševanje prič, a ko je stopil v dvorano Neumeister, detektiv, ki ga je imel Heidemann za svojega najboljšega prijatelja, je obtoženec pobesnel od togote. Morali so ga s silo odpeljati iz dvorane.

»Vem, da moje metode niso pravno neoporečne,« je izjavil detektiv. »Toda zakel sem se, da moram izslediti moža, ki je umoril nedolžnega otroka in strl erce njegovi materi.«

Franka Heidemanna so 17. aprila 1911. leta usmrtili na električnem stolu.

»Sijajno,« je vzkliknila Agnes. »To sem tudi zares zagrešila.«

»Razen tega si v toliko na boljšem, da si obtoženca ti. To ustvari videz, kakor da se ti je krivica zgodila. Takšne reči ne zgreže učinka pri moških, če gre za ljubko damo. Stroške nosiš seveda ti.«

»Kajpak,« je rekla Agnes. »Torej pojdem k doktorju Möllerju. V zadevi Irma Solmsova proti Agnezi Weidтови.«

»Ali si že bila pri doktorju Möllerju? Si me že ocrnila pri njem?« je vprašala Irma.

»Ne,« je priznala Agnes.

»Sploh, Irma, ne upam si, Domislek je sicer dober, toda manjka mi poguma.«

»Veš kaj, velikodušna bom in ti bom pomagala,« je dejala Irma. »Sama stopim k njemu in ga poprosim, naj te toži, in tako te bom pomagala seznaniti z njim.«

Agnes je privolila.

»No, ali si že bila pri doktorju Möllerju? je poizvedovala Agnes. »Zakaj pa že tako dolgo nič ne govoriš o njem?«

»Strahovito dela sem imela,« se je izgovarjala Irma.

»Zato seveda tudi nisi utegnila stopiti k odvetniku?«

»Pač,« je odvrnila Irma, »to sem le utegnila.«

Obe sta obmolnili. Nazadnje je Irma povzela:

»Mislim, Agnes, da bi bilo boljše, če si odvetnika izbiješ iz glave.«

Agnes je prijateljico začudeno pogledala.

»Zakaj? Ali se ti mar zdi, da ni spodoben človek?«

»O, to že. Le zdi se mi, da ti nisi njegov tip.«

Agnes jo je zmedeno pogledala.

»Po čem to sodiš?«

»Kaj vem... Zdi se mi.«

Agnes je silila v prijateljico z vprašanji.

»Ali veš kaj določnega? Prosim te, povej mi. Vedeti moram.«

Humor

Cirkus

»Kako to, da je Bill postal krotitelj slonov?«

»Najprej je imel cirkus z bolhami, potlej je pa postal kratkoviden.«

Moderen otrok

K Černačevim je prišel v vas dedek. Po kosilu je sedel v naslanjač in nekoliko zadremal. Seveda je sem in tja zahrkal, to pa ni mali Metki, njegovi vnukinji, nič kaj ugajalo. Dolgo je poslušala ta nenavadni koncert, potlej je pa stopila bliže. Ko je prišla v sobo mamica, je zagledala svojo nadobudno hčerko, kako stoji pred spečim dedkom in vrti zdaj en, zdaj drugi gumb na njegovem jopcu.

»Ti grdi otrok,« se je razhudila mama, »pusti vendar dedka, da se odpočije!«

»Oh, mama,« je vidno užaljena vzkliknila Metka, »kateri gumb naj pa zavrtim, da bom kaj drugega slišala?«

Visoko na hribu

Micka je doma visoko na hribu. Poštar je hud na Micko. Vsak dan ji mora prinesiti dopisnico in revež so pihla dan za dnevom po naporni poti, samo zato, ker je na dopisnici napisano: »Tisoc poljubčkov Ti pošilja Tvoj Janez!«.

»Štirinajstih dnevih se pa poštar vendarle ojuanači in meni: »Gospodična, recite vendar svojemu fantu, naj vam prihodnjih 14.000 poljubčkov kar skupaj pošlje!«

O taktu in vljudnosti

Neki varilec je šel v nedeljo s svojim sinčkom na sprehod.

»Očka, povej mi no,« sili v očeta mali radovednež, »ali sta takt in vljudnost eno in isto?«

»Nikakor ne, ljubi moj. Takoj ti bom pojasnil razliko. Le dobro poslušaj in razumi boš. Ondam sem šel popravljat k neki gospe pipo v kopalnici. Kuharica mi je dejala: »Pojdite naravnost po hodniku, zadnja vrata na levo.«

Pridem tja; odprem vrata, a glej, kaj zagledam? Gospodinja, ki se je bila pravkar slekla. Ako bi bil samo vljuden, bi bil rekel: »Pardon, gospa!« Ker sem bil pa takten, sem dejal: »Pardon, gospodi!«

Hitler in židovski otrok

Hitler je obiskal neko nemško šolo in ob tej priložnosti je vprašal najboljši tri učence, kakšne poklice si bodo v življenju izbrali.

»No, kaj bi hotel biti, ako bi bil jaz tvoj oče?« je vprašal prvega.

»Mein Führer, najrajši bi bil general,« je odgovoril fantiček strumno.

»Dobro, general boš!«

Isto vprašanje je Hitler zadal drugemu učenčku; ta pa je povedal, da se najbolj navdušuje za mornarske uniforme.

»Prav,« je dejal Hitler, »boš pa admiral!«

Tedaj se je rajhovski kancler obrnil k tretjemu in je opazil, da je fantek židovskega rodu; vseeno je ponovil svoje vprašanje, a z nekoliko ostrejšim prizvokom: »No, kaj bi pa ti hotel biti, če bi bil jaz tvoj oče?«

»Jaz,« je skromno odgovoril židek, »jaz bi bil pa najrajši sirota.«

Iz otroških ust

Majdki je deset let; zlate kodrce ima in čisto, nedolžno sree.

»Mislim, da pomagaj mamic, kadar povabi goste na čaj?« jo nekoč vpraša starejša gostja.

»O, da, gospa,« se odreže zlata nedolžnost, »Po odhodu gostov preštevam vselej srebrne žličke.«

»Da,« je priznala Irma, »bojim se, da ni več prost.«

»Takrat ko sem ga videla, še ni imel poročnega prstana.«

»Od takrat so minuli že trije tedni. Boljše je, da ti povem. Medtem se je zaročil.«

»Ne, kaj takega!... To se je zgodilo najbrže šele zadnje dni,« je ugibala Agnes.

»Da,« je potrdila Irma.

»Katera neki bi to mogla biti?« je vdano vprašala Agnes. »Ti je menda ne poznaš?«

»Pač,« je menila Irma. »Jaz sama sem. Včeraj zva se zaročila.« (r.e.i.)

Mimogrede - geslo našega časa

»Ali ga poznate?« sem vprašala ondaneko svojo prijateljico.
 »Ah tako, mimogrede, le bežno, z mi je odgovorila v zadregi.

Pozneje sem se nad njenim odgovorom globoko zamislila. Nehote sem se spomnila, kako pogosto slišim zadnji čas na videz nepomembno in neznan besedico mimogrede med pogovori z vsemi mogočimi ljudmi. Zazdelo se mi je, da dandanes večina ljudi opravlja važne in nevažne stvari takole mimogrede. Mimogrede spoznaš novega človeka, ga vzljubiš, morda preživiš z njim nekaj lepih, polnih ur — da ga spet mimogrede pozabiš... Mimogrede se učimo tujih jezikov, učne metode so že tako zgoščene in lahke, da se skoraj vsakega jezika lahko mimogrede naučiš — pripomnila bi le, da ga utegneš tudi prav tako mimogrede pozabiti...

Ej, ta prešmentani mimogrede! Zdi se, da se je brez slehernega našega odpora vrnil v vse naše življenje! Vse, kar je v nas že po naravi šibkega, neodpornega, je dobilo v njem trdno oporo.

V današnjem življenju človek najbolj boleče pogreša stalnosti in korenitosti. »Svoje dni je bilo vse drugače,« radi težijo ljudje iz prejšnjih, dobrih časov. Nič čudnega, tedaj so bili še mladi in mladost jim je ozarjala vse žitje in bitje tedanjih dni. Na takšno in enako moje ugovarjanje mi je pa nedavno neki starejši gospod korenito razložil, zakaj je bilo včasih vse toliko lepše in boljše. Takole mi je povedal: »Službe so bile stalne, plače tudi stalne, ljubezen in zakonski stan sta bila pa trdna in sveta!«

Nerodno mi je postalo in nisem več ugovarjala. Mož je imel prav. Usmerjenim, starejšim ljudem je pač današnje površno življenje še bolj nerazumljivo kakor nam, ki smo se v njem rodili, v njem zrastle in do-

zoreli. Naša napaka je pa, da mi te površnosti in vtravosti niti ne opazimo. Slepo dravimo z njo, le redkokdaj se spomnimo, da morda le ni zmerom vse čisto prav in dobro, kar počenjamo.

Človek mora v vsem svojem življenju, v vseh dejanjih in nehanjih imeti neki cilj, neko zvezdo-vodnico. Nekateri si takšen cilj zamišljajo kot izpolnitev svojih srčnih želja; morda kot dosego začelene službe, ljubljenega dekleta, doktorskega naslova in ne vem česa še vse. Vsekako so te želje zelo smotrne in lepe; razen teh materialnih želja morajo pa v človeških srcih klti še višje, duhovnejše želje: izpolnitev srca in duše, izpolnitev vseh tistih lastnosti, ki jih ne moremo otipati, ki jih pa vendarle močno pogrešamo pri nekaterih svojih bližnjih.

Ne spreminjaj svojih načrtov in ciljev, zna se ti zgoditi, da se ti bodo drug za drugim izmuznili! Ako boš stalna in odločna v svojih načrtih, se ti bo v življenje nehote vrnil nekaj red, ki ga morda niti opazila ne boš, pa bi ga vendarle pogrešala, če bi ga več ne bilo.

Napredovanje, kakršno koli, je možno le v trdnih in stalnih okoliščinah. Če že živimo v takšnem času, da v njem ne moremo imeti opore za svoje delo, moramo to vrzel izpolniti v samih sebi! Obrnimo se navznoter, priskuhajmo svojemu razumu in srcu. Potlej se ne bomo več mimogrede spoznavali, učili, veselili in žalostili in ne bomo več mimogrede sklepali usodnih vezi za vse življenje, ki jih utegnemo potem spet hitro in mimogrede zavreči!

Ali veš, kaj se utegne zgoditi ljudem, ki vsa življenjsko radost in bol okušajo le mimogrede? Življenje, polno čudovitih poti, stremljenj, sreč in slasti, jih utegne prezreti, utegne se maščevati in šiniti mimo njih kar tako — mimogrede! Saška

tako ali tako naznačiti. Morda s šivi, ki teko od pasu navzgor, ki se pa nekoliko centimetrov nad pravim pasom izgubljajo v blagu. Prav dobrodošli so razni vstavki, ali po domače »plastroni«. Obleko precej globoko izrežeš, štrigoljato ali okroglo, vstavki vstavek iz istega ali drugega blaga in takoj bo obleka čisto drugačna. Ako so ti vstavki dovolj globoki, prav spretno naznačujejo navzgor potegnjeni živetek.

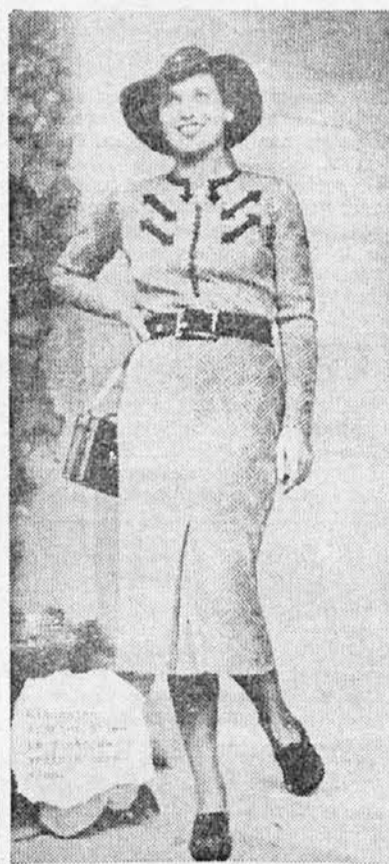
Zelo lepo se dajo prenoviti temne obleke z raznimi svetlimi garniturami. Se zmerom so v modi šapoljši iz čipk, organdija, klokeja in žoržetnega krepca. Temnomodro obleko na primer zelo zabavno poživiš z raznobarni-

mi usujenimi trakci, ki jih spredaj ob ovratniku zavežeš v voz. Takšne trake kupiš v modnih trgovinah, po dirnarju meter; dobiš jih v vseh mogočih mavricnih barvah.

Letos prinaša Pariz razne zanimive sestave iz trakov. Ako ima enobarvna obleka precej globok izrez, si v ta izrez zaveži lepo pahovko iz velurja ali baržuna. Pas iz velurja, morda še dva žepka in obleka ne bo zastajala za letošnjim modeli.

Dobro blago, lepa, ne preveč ne- navadna barva in preprost kroj; to so tri lastnosti, ki jih mora imeti obleka, ako jo nameravaš dobro pre- narediti. Seveda imaš pa v svoji garderobi tudi nekaj zelo skromnih oblek, ki jih nosiš za pisarno in pod plašč.

kadar hodiš nakupovat. Žilica ti pa ne da miru, da ne bi skušala tudi teh oblek nekoliko poživiti. Zelo praktična in ljubka novost so razni telovniki. Z njimi kaj lahko pokriješ že nekoliko obrabljeni sprednji del obleke. Takšen telovnik, ki ga vidiš na naši prvi sliki, si lahko omisliš iz stare, dobro ohranjene obleke v škotskem vzorcu, iz enobarvnega duvetina ali baržuna. Naš telovnik je precej dolg, ima dva vstavljena žepka in pas v barvi obleke.

Se zmerom so tudi v modi razne aplikacije, ki so lahko zelo preproste, pa vendar dobro učinkujejo. Aplikacije v obliki puščic, ki jih vidiš na naši drugi sliki, si lahko pripraviš iz ostankov živobarvnega blaga. Kockasta, enolična obleka v sivi ali medmodri barvi, okrašena z živordežnimi aplikacijami in živordežnim pasom, je tako ljubka, da jo boš spet z veseljem nosila za službo. Simona

Plačajte naročnino!

HERZAN ČAJ

DELUJE
dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvice. Pomaša pri poapnenju žil in hemoroidih

OLAJŠAVA
bolečine in trpljenje pri revmatizmu in sklepnem protinu

OBLAŽUJE
bolečine pri mesečni čišči

ODSTRANJUJE
nepotrebno mast in pripomore do vitkost

DOBITE GA V VSEH LEKARNAH

Reg. S. br. 19830/1933

Dan po velikem pranju

Večkrat se mi ta ali ona gospodinja pritožuje, kako hitro se ji trga perilo in koliko denarja porabi za nadomestne kose. Takšne pritožbe so v devetdesetih odstotkih neupravičene, saj so se znamenja lenobe in napačnega gospodarstva. Dokler je luknjica še majhna, jo je lahko zakrpati, ko pa naraste v veliko luknjo, potrebujete za popravilo dosti časa, denarja in energije.

Odločite se torej enkrat za vselej, da boste takoj zakrpale vsako še tako nezadno luknjico. Pri tem si boste prihranile toliko denarja, da si boste lahko zanj kupile že marsikaj lepšega in koristnega. Najboljše je, ako pregledamo perilo takoj po velikem pranju, ko je še lepo čisto in suho in ko ga nameravamo zlikati in spraviti v omare.

Najprej uredi perilo po kosih; kuhinjske krpe skupaj, robce skupaj, možemo perilo na drugi konec mize, drugam spet otroško in svoje perilo. Posteljnino seveda spet na posebno mesto; zdaj jemlji v roke kos za kosom, podriži ga proti svetlobi in kmalu bo tvoje pazne oko zasledilo večje in manjše rane. Strgane ali načete kose polagaj spet na nov kup.

Ko pregledaš vse perilo, zlikaj najprej cele kose, jih spravi v omaro, potlej si pa vzemi nekaj časa in volje za šivanje in krpanje. Majhne luknje zakrpaj tako kakor nogavice, večje podložni pa s istim blagom. Nekateri kosi perila bodo morda že tako načeti, da bo treba večji del odrezati in namesto starega pritišti novega.

Zelo dobro se dajo popraviti tenke in izrabljene kuhinjske krpe. Namesto da bi imela šest prerabljenih krp, imej rajši tri dobre in uporabne. Pazi že pri nakupovanju, da bodo vse kuhinjske krpe imele isto obliko. Zdaj vzemi dve krpi, ju položi drugo čez drugo, tako da bosta monograma stala v diagonalni; tako bo slabši del krpe

prišel na boljše in to hkrati na obeh straneh. Zdaj z majhnimi vbodi šivalnega stroja sešij krpe ob roboh, potlej pa še po sredi z večjimi vbodi in videti bo, kakor da je krpa res samo ena. Takšne krpe utegnejo trajati več let.

Vsaka gospodinja mora paziti, da se blago, bodisi perilo ali pa obleke, nikoli docela ne izrabli. Posebno pazljivo posvečaj moževemu perilu. Vsak kos pri svetlobi pazljivo preglej. Posteljna pregrinjala se najprej obrabijo odzgoraj, kjer jih prijemljemo z rokami, zato ti ne svetujem, da bi tja vstavljala razne vzorce, ker bi se prehitro potrgali. Blazine se tudi najhitreje potrgajo ob roboh vložkov; vložke vzamemo ven, kupimo nove, seveda nekoliko večje in jih vsijemo nazaj v blago.

Ko vse tako dobro zakrpaš in zašiješ, perilo še polikaj in spravi v omaro. Ko ga boš potrebovala, ti ne bo treba krpati in jeziti se, saj ga boš lahko oblekla z zavestjo, da je čisto, sveže in — celo

Se nekaj naj pripomnim, ko smo ravno pri perilu. Krpaj le oprano, čisto perilo! Vsih na vse svoje perilo monogramov. Vem, da je veženje monogramov težavno in dolgočasno, toda saj nihče ne zahteva izvezenih monogramov. Važno je, da je na vsakem kosu perila napisano vaše ime, da se perilo ob kakšni priložnosti ne izgubi in ne založi. Dobro je tudi, ako na nogavice narediš znamenja, da boš zmerom vedela, kateri dve nogavici sta par. Prav tako spadajo monogrami tudi na možev ovrtnike, sicer jih v čistilnicah utegnejo zamenjati.

Monogram kupiš lahko v trgovinah z ročnimi deli, imajo jih na zelo ljubkih majhnih belih krpicah, izvezen v vseh mogočih barvah. Na posteljnino se podajo samo beli monogrami, na perilo pa lahko prisišeš tudi majhne barvaste monogramne. (n)

Naša kuhinja

Kaj bo ta teden na mizi?

Četrtek: Svinjske zarezničke z Robertovo omako*, krompirjevi cmoki. — **Zvečer:** Pečene klobasove rezine, krompirjev piré, kompot.

Petek: Kislo zelje z zabeljenim fižolom, jabolčna gibanica. — **Zvečer:** Zarostan močnik in krompir v obličar.

Sobota: Bržola v omaki**, močnatni cmoki, jabolčni kompot. — **Zvečer:** Aspik z zelenjavo, sir, presno maslo in ržen kruh.

Nedelja: Riževa juha, zajčja pečenka s smetanovo omako***, solata, krompirjevi cmoki. — **Zvečer:** Hrenovke z gorčico, zraven krompirjev piré.

Ponedeljek: Goveja juha z vlivanci, čebulna omaka, krompirjev piré, kuhana govedina. — **Zvečer:** Govej golaž z močnatimi cmoki.

Torek: Zelenova juha, sladka repa v omaki, krompirjev pire. — **Zvečer:** Kisla pljučka s krompirjem.

Sreda: Zelenjavna juha, pečeni krap, zelena solata in pražen krompir. — **Zvečer:** Testenine s paradiznikovo omako, jabolčni kompot.

POJASNILA

* Svinjske zarezničke z Robertovo omako: Odreži 15 do 18 dkg svinjskih zareznic, jih osoli po obeh straneh, pretolci in povaljaj v moki. V ponvici razpoti nekaj masti in na njej lepo zarumeni zarezničke. V masti, ki bo ostala, pa zarumeni za vsako zarezničko eno kavno žličko drobno nastrgane čebule, omakaj omako z nožev konico moka, ocvri tudi moko, da dobi lepo rumenkastorjavo barvo; vse skupaj zalij z juho in po okusu začini z gorčico. Dobro pokuhaj, polij z omako zarezničke, jih pusti v njej in duši. V to omako lahko po okusu narežeš tudi rezine vložnih kislih kumaric.

** Bržola v omaki: Pripravi, stoli in osoli, puste, vležane bržole; v posodi zarumeni nekaj drobno nastrgane čebule, nekaj na majhne kocke narezane slanice, dodaj timijana, eno lovorjevo pero in nekaj muškatajnih cvetov. Daj v mast bržolo in jo duši ob prdatku vode in vina, dokler ne postane čisto mehka. Prilijaj vedno pol vina na polovico vode. Ko se bržola zmehča, jo vzemi ven, zloži v ogreto posodo, podmeti omako z moko, dodaj goveje juhe in še enkrat pokuhaj. V omako ubij še en rumenkaj, podmeti s kisló smetano in limonovim sokom, dobro premešaj in skozi sito vlij omako na bržolo.

*** Zajčja pečenka s smetanovo omako: Očisti zajca in ga daj v kvašo, ki si jo pripravila iz ene majhne čebule, enega korenčka, ene peteršiljeve korepine in ene zelenove glavice; vse to mora biti zrezano na rezine, iz enega lovorjevega lista, iz dveh nageljevih žbic, iz nekaj poprovih zrnec in iz toliko okisane vode, da bo stala nekaj milimetrov nad mesom. Zajec naj leži v tej kvaši dobrih tri ure. Nato ga vzemi ven in hitro ocvri na vroči masti in na hudem ognju. Za

hrbet potrebuješ dvajset minut cvrtja, za noge in prsi pa trideset minut. Položi zdaj zajca v veliko posodo, zelenjavo pa medtem na ostali masti rumeno ocvri. Omakaj z žlico moke, zalij s pol kvašenega soka, pol vode in 10 minut kuhaj. Ko se omaka zgosti, jo pretlači skozi tenko sito in jo zmešaj s kisló smetano. Omaka mora biti bolj redka. Prirešaj jo zajcu in nesi na mizo.

* Pečen krap: Prereži krapa na dvoje, ga očisti in vsako polovico petkrat do šestkrat osoli in papiricaj; riba naj nekaj časa leži, da se te začimbe vanjo vpijejo; ¼ kg krompirja nareži v tenke rezine in osoli, lonec, varen ognja, obloži s temi krompirjevimi rezinami, nanje položi več koščkov presnega masla, zalij z ¼ l kisle smetane, nato položi na krompir ribo, jo spet zalij z ¼ litra smetane in položi nanjo spet nekaj koščkov presnega masla. V pečici ribo najprej peči pri zmerni toploti, potlej pa pri hudi vročini. Ko bo krap pečen, ga posuj s kruhovimi drobtinicami in zalij s stopljenim presnim maslom.

Iz starega novo

»Lahko tebi, ko imaš toliko oblek,« pravijo navadno nespretna dekleta svojim spretnejšim tovarišicam, pri tem pa ne pomislijo, da bi si lahko tudi one na več načinov spopolnile in prenovile svojo staro garderobo. Popraviljanje in prenavljanje oblek nikakor ni težko; imeti moraš le nekaj uric časa, ščepec soli in iznajdljivost in morda nekaj novih ali starih pripomočkov za poživitev lanske ali predlanske obleke. Seveda ne smeš pozabiti na dobro voljo in na potrpljenje.

Popravljaj le obleke, ki so popravila vredne. Mislim, da si za zimo nabavljaš rajši obleke iz trpežnejših in močnejših blag, zatorej upam, da jih boš lahko večkrat prenavljala in popravila. Pričnimo kar pri ovratniku! Letos so v modi visoki ovratniki, ki spredaj nekoliko zakrivajo vrat. Ti ovratniki nimajo pa ničesar skupnega s tako imenovanimi »ruskimi ovratniki«; spredaj so le nekoliko potegnjeni navzgor, zapejajo se pa zdaj z majhnimi, v blago obledenimi gumbki. Tak ovratnik si lahko vstavš iz istega blaga in obleka bo takoj nekoliko modernejša. Za ovratnikom pridejo na vrsto rokavi; lanj in prejšnja leta smo nosile na ramah nabrane in ujeete rokave. Ta moda vse bolj in bolj izginja in lahko trdim, da bo kmalu docela pozabljena. Letošnje obleke imajo ozka rokava, pogosto tudi raglanska rezana ob ramah. Zožaj torej rokave, vzemi jim manšete in jih zapni samo z gumbki; tudi manšete letos niso priljubljene.

Na vrsto prideta živetek in pas. Živetek je visok, torej je tudi pas višji. Pri stari obleki boš živetek le težko pomaknila navzgor, zatorej ga moraš

Naše gospodinjstvo tekmovanje

Spoštovano uredništvo!

Namenila sem se, da se bom tudi jaz udeležila nagradnega natečaja, ki je zanj razpisanih pet nagrad po 100 din. Sem nezakonska hči revne matere. Ko mi je bilo enajst let, me je mati poslala služiti na kmete. Nekaj časa sem tam služila, potem sem pa šla služiti v mesto. Pri ljudeh, kjer sem bila, sem se naučila snažnosti, gospodinjstva in varčnosti.

Tako sem si služila kruh do 22. leta, potem je prišel pa dan, ko se je izpolnila moja srčna želja: poročila sem se s svojim izvoljencom.

Prva štiri leta nam je trda predla, ker sva morala to ali ono kupiti, za služek je bil pa bolj majhen. Ko sva se z možem poročila, nisva imela drugega kakor omaro, postelje in nekaj posteljnine. Potem sva si prihranila toliko, da sva si dala napraviti še eno mizo in dva stola. Potrebovala sva pa še krožnikov, loncev, škafov itd. S tem sem gospodinjila štiri leta, potlej se je obrnilo pa že precej na boljše, kajti mož zdaj redno zasluži na mesec 1000 do 1100 din. Danes smo trije in živimo preprosto, skromno, a zadovoljno. Za stanovanje plačamo 110 din, hrana na mesec stane 500 din, obleka in čevlji 150 din, zabava 50 din, to je skupaj 974 din. Kar nam ostane, hranimo pa za nove postelje, žimnice itd.

Poročena sva z možem že pet let.

OBRACUN

Stanovanje	110 din
Hrana	500 "
Obleka in čevlji	150 "
Kurjava	nič
Razsvetljava	14 "
Razni gospodinjstvi izdatki	150 "
Zabava	50 "
Skupaj	974 din

Vas prisrčno pozdravlja zvesta čitateljica Pavla

Spoštovano uredništvo!

Tudi jaz se nameravam udeležiti vašega novega nagradnega tekmovanja, čeprav nimam dosti upanja na nagrado; vžleco temu vam hočem iz lastne skušnje pomagati k rešitvi vašega vprašanja.

Moj mož zasluži manj kakor 1200 din, imam pa še dva neboljženka, a vendar živimo tako, da ne trpimo pomanjkanja in smo v teh težkih časih celo vedri in veseli. Denar razdelim takole:

OBRACUN

Stanovanje	250 din
Hrana	450 "
Obleka in čevlji	75 "
Kurjava in razsvetljava	60 "
Razni gospodinjstvi izdatki	150 "
Zabava	150 "
Skupaj	1135 din

Pri gospodinjstvih izdatkih določim 100 din za moža, saj mora tudi on imeti nekaj denarja za kakšne malenkosti, na primer za cigarete in polič vina.

Z denarjem mi kajpak trda prede, tako da včasih komaj prihranim 2 dinarja za »Tednik«. Upam, da vas bo moje pismo razveselilo, in vas najlepše pozdravljam

Krista Crepinko,

Pobrežje, Maribor, Aškerčeva 8.

Porabni nasveti

Zrcalo očistiš s kredó, ki si jo raztopila v spiritu.

Na roko izdelan gobelin daj vedno vstaviti pod steklo, na stroj delanega gobelina pa nikakor ne smeš dati pod steklo.

Duh po čebuli odpraviš z rok tako, da jih natreš s soljo, vročim jih pa nekaj minut podržiš nad vrelim štedilnikom.

Otroške vozitke
in igrače, šivalne stroje

kupite po ugodnih cenah pri

S. REBOLJ & DRUG
Ljubljana, Gosposvetska c. 13

TEDNIKOV
TEDENSKI
LEKSIKON

Yvon Delbos

je sin vaškega učitelja iz Thonaca v Dordonji. Njegov ded in praded sta bila takisto učitelja in učitelj bi imel po očetovi želji postati tudi on, toda njega sta bolj mikala višji študij in... žurnalistika. Tako je prišel na vseučilišče, v Parizu je imel pa tudi dovolj priložnosti za žurnalistiko. Sodeloval je pri Jaurèsovem dnevniku »Humanité«; tam se je tudi seznanil z Léonom Blumom. Leta 1914 se je kot 29letnik prostovoljno javil v vojsko, čeprav je bil slabotne postave in po sodbi naborne komisije za fronto prešibek. Kljub temu se je na lastno željo boril na fronti; večkrat ranjen je nato predsedal k letalstvu in sestrelil 21 nemških letal. Neki njegov prijatelj je dejal o njem: »Bil je pogumen vojak, ker je bil prepričan pacifist. Nekaj podzavestnega ga je gnalo v vojno, da bi jo pomagal čim prej končati.«

Poljska

O priliki Delbosovih obiskov v Varšavi in Bukarešti.

Leta 1919 na novo ustanovljena Poljska obsega približno ozemlje stare Poljske, ki so jo v 18. stoletju razkosale Prusija, Avstrija in Rusija, in leži na koščicah stikališč evropskega zahoda in vzhoda. Njene meje merijo 4.032 km in jo ločujejo od 6 držav: Nemčije, Litve, Letonske, Rusije, Romunije in Češkoslovaške. Poljska šteje 34 milijonov ljudi in narase vsako leto povprečno za pol milijona duš. Prebivalstvo je v pretežni večini kmetijsko stanovno. Prestolnica Varšava ima 1.179.000 ljudi. Drugi dve najznamenitejši poljski mesti sta staroslavni Krakov in umetno ustvarjeno pristanišče Gdinja. Poljska je zaveznica Francije in Romunije, z baltskimi državami in z Malo antanto živi na splošno v prijatelstvu, le njeno razmerje do Češkoslovaške je precej hladno. Pred nekaj leti je sklenila 10letno pogodbo z Nemčijo in se jela odtujevati Franciji.

Romunija

Romuni se radi ponašajo, da izvirajo iz romaniziranega ljudstva v Daciji; tam je nemorec rimski cesar Trajan naselil leta 106. po Kr. 200 tisoč rimskih kolonistov. Nova Romunija je bila stoletja in stoletja plen, ki so se zanj dajale Turčija, Ogrska, Avstrija, Poljska in Rusija. Pomembni dogodki v njenem razvoju do današnje oblike in velikosti so Krimski vojna med Rusijo in Turčijo, Francijo in Anglijo (1853—56; takrat je Romunija dobila od Rusov del Besarabije), polom avstro-ogrške monarhije in Bolgarije in aneksija Besarabije po svetovni vojni.

Romunija meri 295.000 km² (za primerjavo: Jugoslavija 249.000 km²) in ima več ko 19 milijonov hitro se množecih prebivalcev. Karpati so hrbenica njene obrambe pred sosedi, a tudi Dnjester in Donava sta odlični naravni meji. Njeni mejasi so Rusija, Poljska, Češkoslovaška, Ogrska, Jugoslavija in Bolgarija. Prestolnico Bukarešto (850.000 prebivalcev) so zaradi njenih razkošnih palač krstili za vzhodni Pariz. Romunija ima izredno velika in ravna bogastva. Posebno velik je njen izvoz žita in petroleja. Z Jugoslavijo in Češkoslovaško je združena v Mali antanti, z Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo v Balkanski zvezi, s Francijo jo veže pakt prijateljstva iz leta 1926., prijateljski pogodbi ima pa tudi s Poljsko in Italijo.

Nanking—Čungking

Staroslavno kitajsko cesarsko mesto Nanking si je šele leta 1927. maršal Čangkajšek izbral za prestolnico Kitajske. Ni ga mesta na Kitajskem, ki bi se moglo ponašati s tako slavo, pa hkrati tudi tako tragično zgodovino kakor Nanking. V njem je prestolovalo 45 cesarjev devetih dinastij; nič manj ko 18krat je mesto spremenilo ime. Več ko 30krat so Nanking razdejali potresi, povodnji, orkani in požari, dvakrat so ga pa dočela uničiti tuji ali domači sovražniki: prvič koncem 6. stoletja, ko »zno zavojevalec pustili kamna na kamnu«, kakor je napisal sodobni letopisec, in sredi preteklega sto-

Problemi našega časa
Ušoda kubanskega sladkorja

Po članku v »Neue-Zürcher-Zeitung«

Pridelovanje sladkorja ni tako staro, kakor bi utegnili kdo misliti. Stari narodi sladkorja še niso poznali: Grki, Rimljani in prebivalci Daljnega Vzhoda so si jedi sladkali z medom, Germani in Slovani pa s sladkim brezovim sokom. Prvo sladkornico so zgradili na Nemškem (leta 1573. v Augsburgu), prvo tovarno za predelovanje sladkorja iz sladkorne pese pa šele leta 1801. v Kunernu na Spodnjem Sleskem.

Po odkritju Amerike so ljudje tamkaj našli mnogo sladkornega trsa, toda v tovarnah so ga pričeli predelovati v sladkor šele v začetku preteklega stoletja. Nekateri izmed teh rastlin — sladkorno proso, sladkorni javor, koruza in sladkorna palma — imajo do 18% sladkorja, toda izdelovanje sladkorja iz teh rastlin je tako drago, da sploh ne pride v poštev. Šele v zadnjih letih je avtarhično prizadevanje Kanade pognalo kvško pridelovanje javorjvega sladkorja. Vzlic temu pa predelajo še zmerom celih 92% svetovne porabe sladkorja iz sladkornega trsa in sladkorne pese; razmerje sladkornega trsa proti sladkorni pesi je kakor 3 proti 1.

V enem letu predelajo okrog 25 milijonov ton vseh mogočih sladkornih vrst. Poraba sladkorja je pri raznih narodih različna: v Zedinjenih državah znaša na primer povprečna poraba sladkorja za vsakega prebivalca 49,6 kg na leto, na Angleškem 44,8 kg, v Avstriji 30 kg, v Nemčiji 25,4 kg, na Francoskem 23,8 kg, na Poljskem 12,7 kilogr., na Japonskem 10,3 kg, v sovjetski Rusiji 9 kg, na Kitajskem pa samo 2,2 kg.

Med najvažnejše pridelovalce surovega sladkorja spada Kuba, s povprečno produkcijo 2 milijonov ton na leto; za njo pridejo Filipini z 1,1 milijona ton, nato Britanska Indija s 4,6 in Java z 1,1 milijona ton.

Pri predelovanju sladkorja iz sladkorne pese je na prvem mestu Japonska z 1,1 milijona ton. Za njo pridejo Francoska in Združene države z 1 milijonom ton, nato pa Belgija, Angleška, Holandska, Italija, Avstrija, Poljska, sovjetska Rusija in Češkoslovaška z relativno manjšimi produkcijami, ki so pa vse skupaj nekako trikrat večje od množine v Nemčiji pridelanega sladkorja.

Pridelovanje sladkorja spada ne-

dvomno med važnejše veje svetovnega gospodarstva in njegove konjunkturne spremembe odločujejo o blagostanju in bedi več milijonov ljudi, ki žive izključno od pridelovanja in prodajanja sladkorja.

Polet kubanske sladkorne produkcije

Koj po svetovni vojni so pričele skakati cene ameriškega sladkorja; to je na Kubi, najvažnejšem ameriškem pridelovalcu sladkorja, ustvarilo malone blazno sladkorno konjunkturo. Plantaže sladkorne pese in čistilnice sladkorja so rastle iz tal kakor gobe po dežju. Kar čez noč so izginili travniki in palmovi gozdovi, denarja je bilo ko smeti in vso deželo je zajel val pretiranega razkošja. Samo v Havani, prestolnici Kube, so takrat odprli 55 nočnih klubov in 4000 barov in kavarn. Havanske ulice so dobile granitna tla, dve največji havanski banki sta pa namesto železnih vrat postavili ob svojih vhodih vrata iz čistega zlata.

Nezaposleni delavci z vsega sveta so drveli na Kubo, da bi se po nekoliko letih vrnili domov s polnimi možnjami. Vsaj oni so si tako predstavljali, toda prišlo je drugače.

Gradili so nove in nove tovarne sladkorja. Delale so vse bolj in bolj racionalno in so zato vsak dan potrebovale manj delavcev. Danes smo že tako daleč, da zadostuje samo šest delavcev, da izdelajo vsak dan trideset vagonov sladkorja. Danes se sladkorni sok avtomatsko odteka v kotle, avtomatsko se zgoščuje, stroji pa avtomatsko spravljajo v vreče sivi surovi sladkor. In vendar so morali najemati čedalje več delavcev. Plače so skakale od dne do dne in denarja je bilo povsod na prebitek. Vse to je bilo pa preveč lepo in zato je moral nekega dne priti prevrat.

Kraljestvo sladkorja

Kubanska vlada je živeła samo od sladkorja. Ameriški tovarniški ravnatelji so bili hkrati tudi policijski ravnatelji: ob desetih zvečer so po delavskih stanovanjih ugašali luči, da bi preprečili ponočevanje in povečali zmogljivost delavcev; šli so tako daleč, da so se posluževali celo palice.

Leta 1925. je bila moč sladkornih tovarnarjev na višku. Generala Gerarda Machada, nekdanjega mesarskega pomočnika, so izvolili za predsednika

Kube in postal je skoraj nekakšen diktator. Tedaj se je pričelo razspanje denarja, kakor ga dotlej niti na Kubi niso pomnili; s krivično pridobljenim denarjem tovarnarjev so gradili krasne palače. Kapitol po washingtonskem vzorcu in sijajne avtomobilske ceste. Program za olepšanje Havane je porabil 40 milijonov dolarjev. Kapital Združenih držav, investiran v kubansko izdelovanje sladkorja, se je povzpela na 1600 milijonov dolarjev (75 milijard din). Letna vrednost izvoženega blaga je znašala 250 milijonov dolarjev, Kuba je pa v Združenih državah kupila hrane, tekstilnega blaga in strojev za 250 milijonov dolarjev na leto. Zgradili so 8700 kilometrov posebnih prog za prevoz sladkorja; leta 1928. so po teh progah prepeljali 5 milijonov ton sladkorja — to je toliko, da bi bil tovorni vlak, ki bi zvozil to količino, dolg 3200 kilometrov.

Polom in revščina

Leta 1920. je v Newyorku stal funt sladkorja 23 centov (16 din), leta 1934. samo še 1,4 centa (65 par). Na londonskem trgu je cena padla za metrijski cent s 15,5 šilinga leta 1927. na 6 šilingov leta 1931.

Tako se je pričela katastrofa. Američani so opuščali plantaže za sladkorja. Prepovedano je obdelovanje sladkornega trsa, čas žetve je omejen le na štiri tedne v letu in skupna proizvodnja je padla s 5 na 2 milijona ton. Lastniki kubanskih plantaž so pričeli stradati. Plače črnih delavcev so padle s 15 dolarjev leta 1925. na 25 centov. Američani so mislili, da bo umetno ustvarjeno pomanjkanje sladkorja pognalo cene kvišku, toda uštelii so se. Sladkor iz sladkorne pese je izpolnil vrzel na svetovnem sladkornem trgu in kubanski del ameriškega uvoza pri sladkorju je padel z 58% na 27%. Ob koncu 1932. leta so morali kubanski delež pri svetovni produkciji sladkorja zmanjšati po Chadburnovem dogovoru na 900.000 ton.

Lani je izdelovanje surovega sladkorja spet nekoliko poskočilo, toda s tem se ni okoristila Kuba; dobiček sta vlekli le Britanska Indija in Java.

Kubanske plantaže sladkornega trsa ne uspevajo več. Čistilnice stojijo. Lastniki plantaž stradajo. Tuji, ki so svoj zaslužek porabili in ki danes nimajo denarja, da bi se vrnili domov, pa preklinjajo dan, ko so jih izmamili na Kubo. (M)

Nemška manjšina na Češkoslovaškem

Iz »Dépêche de Toulouse«, lista, kjer je dolgo sodeloval tudi sedanji francoski zunanji minister Delbos.

Češkoslovaška ima 14.700.000 prebivalcev. Od teh je 3.200.000 Nemcev. Češkoslovaški Nemci pa ne predstavljajo strnjene enote, temveč otoke, raztresene po vsej državi. Češki Nemci žive pomešani s Čehi in Slovaki.

Dve najmnogostevilnejši nemški skupini — vsaka izmed njih ima 800.000 prebivalcev — živita vzdolž bavarske, saške in pruske meje in predstavljata strnjen pas.

Med Čehi in Nemci ne moremo potegniti narodnostne meje, ki bi delila druge od drugih. Češkoslovaški Nemci tudi v preteklosti niso nikoli predstavljali enotne politične in upravne celote. V upravnem pogledu so bili združeni s Čehi še pod habsburško oblastjo. Sicer so pa ti Nemci svojevrstna veja nemškega naroda, ker so zelo dolgo živeli pod češkim vplivom. Eno tretjina nemške manjšine se ni pridružila Henleinovemu gibanju in je ostala zvesta češkoslovaški vladi.

Henleinova stranka je že pred več leti trdila, da Čehi Nemce zatirajo in da Nemci niso enakopravni državljani. To pa ni res. Češki Nemci so gospodarji svoje prosvete in svojega gospodarstva. Vodijo občine, ki imajo v njih večino. Zagotovljeno jim je predstavnstvo v vseh inštancah, v okrajnih, deželnih in centralnih. V današnji češkoslovaški vladi sede trije Nemci.

letja, ko je divjala na Kitajskem državljanska vojna.

Maršal Čangkajšek je svojo prestolnico zelo zmoderniziral: poleg starodavnih svetišč in zgodovinskih kitajskih spomenikov ter grobnic srednjeveških cesarjev vidiš danes moderne donebnice in evropsko zidane palače ministrstev in drugih upravnih uradov. Mesto šteje danes okoli 400.000 prebivalcev.

Odkar je Nanking v območju japonskih topov, si je Čangkajšek izbral za novo prestolnico Čungking ob izlivu Kialinga v Jangtse, kakšnih 1500 km od morja, središče pokrajine Sečuan. Kakor vsa velika kitajska mesta je tudi Čungking po svoji zunanji sliki mešanica Azije in Evrope. Prebivalstva ima po nekaterih podatkih okoli 600.000, po drugih pa celo milijon.

Narodno manjšino ne more nič bolj odtujiti kakor šola. To nazorno dokazuje primer Avstro-Ogrske. Na Češkem se nemški otroci v šoli uče v svoji materinščini. Njihovi učitelji in nadzorniki so nemške narodnosti. Nemci lahko svoj jezik svobodno rabijo v trgovini in v zasebnem življenju. V državni upravi govore pa v njihovem jeziku le v tistih občinah, kjer jih je več kakor 20%.

Vzlic temu trdi Henlein, da so gospodarske in kulturne razmere, ki v njih žive češki Nemci, pogubne. Kriza je res pošteno prizadela tiste nemške pokrajine, kjer se nahaja znaten del češkoslovaške industrije. Kriza pa ni specifično češkoslovaški pojav. Posebno en činitelj je zelo pogubno učinko-

V 24 URAH
barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh
tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

val na gmotno stanje nemške manjšine — padanje češkoslovaške trgovine v Nemčijo. Temu je pa v prvi vrsti vzrok avtarhična politika, ki jo danes vodi Nemčija. Nasprotno si pa Češka na vse kriplje prizadeva, da bi premagala krizo, pri tem pa nič ne gleda na narodnost svojih državljanov.

Nemška manjšina nima torej pravnih nikakšnega vzroka, da bi se pritoževala nad pomanjkanjem dobre volje pri češki večini, nad krivicami ali pa celo nad nasiljem.

Čisto razumljivo je, da je zbudilo Henleinovo gibanje na Češkem precejšnjo nejevoljo. To gibanje ruši notranji mir v državi. Ob podpiranju nemških nacionalnih socialistov postaja to gibanje v zadnjem času vse bolj in bolj napadalno. Henlein se danes suženjsko pokorava zapovedim iz Berlina. Pod njihovim vplivom zahleva zdaj za nemško manjšino na Češkem popolno avtonomijo, saj zahteva ustvaritev nove nemške narodno-socialistične države v okviru češkoslovaške demokratske države. Proti takšni tvorbi govore pa tudi vsi zemljepisni in gospodarski razlogi.

Neredna stolica
upliva na ves organizem. Dobrosredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je
DARMOL
Darmol dobite v vsaki lekarni

Ali poznamo recept za stoletno starost?

Francoski zdravnik Jean Vignes Rouges je izdal knjigo, ki skuša v njej razjasniti skrivnost dolgega življenja.

Moderna medicina je že večkrat sprožila vprašanje, ali obstoji recept, ki bi po njem lahko dočakali visoko starost sto let. Doslej so odgovorjali na to vprašanje zmerom le z odločnim »ne« in zato je toliko bolj zanimivo pretehtati življenjske okoliščine današnjih stoletnikov. Zdravnik Jean Vignes Rouges je korenito preresetal življenje 406 stoletnikov iz vseh mogočih evropskih dežel. Najzanimivejša izmed teh mnogostevilnih primerov, je tokrat najstarejša Francozinja Ducassoujeva, ki je pretekli julij izpolnila sto šesto leto. Starka živi v Toulousu; njen oče je bil za provanturika na iadij, ki je prepeljala Napoleonovo truplo s Svete Helene na Francosko.

Takole pravi zdravnik Rouges o možnosti, da bi dočakali starost 100 let: »Ljudje, ki dočakajo 100 let, so na splošno tisto, kar razumemo pod besedo povprečni ljudje. V življenju so le redkokdaj izvršili kakšno nenavadno in za človeštvo važno delo; bili niso nikakšne zamotane narave; sili niso bili niti preveč strastni in ne pretemperamentni, pa tudi sanjčali ne. V življenju niso doživeli nikakšnih mogočnih doživetij, njihova fantazija je zmerna in njihovo častihlepleje skromno; ti stoletniki na splošno niso poznali zavisti, sovraštva, ne togote in ne ljubosumnosti. Ljubezen je v njihovem življenju igrala sorazmerno skromno vlogo. Nasprotno je pa v njihovih naravah dosti mirnega zadovoljstva in nezmojljivega optimizma.«

Značilno je, da je več ko 80% stoletnikov, ki jih je spoznal francoski zdravnik, živeło v skromnih razmerah, da, celo v pomanjkanju.

Med stoletniki je nenavadno malo zastopnikov duševnih poklicev; skoraj vsi ti ljudje so mnogo in težko telesno delali. 104 leta stari francoski mornar Yvas Prigent meni, da je dočakal svoja leta zato, ker je 40 let preživel na širokem morju; neka Holandka je zatrjevala, da je živeła le ob zelenjavi in siru, medtem ko trdi neki stoletni škot, da sta mu do visoke starosti pripomogla le kruh in meso, ki ju je s slastjo jedel vse življenje.

Ne, ni recepta, ki nam bi pripomogel do tolikanj zaželenih 100 let...

Afriška domovina za Žide

Grof Coudenhove-Calergi, predsednik vseevropskega gibanja, je predlagal v nekem članku svojega časopisa »Pan-Europe«, naj bi Velika Britanija in bodoča židovska država v Palestini ustvarili za Žide novo domovino — v Afriki. Kakor poroča »Jewish Telegraph Agency« (židovska brzojavna agencija), priporoča grof, naj bi primerno ozemlje, kakor sta na primer Uganda in Rodezija, obdelali in pripravili za središče židovskega naseljevanja; nova država naj bi bila organizirana kot skupni dominion Velike Britanije in nove židovske države.

Nevarnost grozi, da bo moč arabstva v Palestini prevrгла vse načrte zahodne diplomacije, piše grof Coudenhove-Calergi. »Po drugi strani bi bila pa Palestina v primeru evropske katastrofe premajhna, da bi mogla sprejeti velike množice Židov.« (Reuter). (»Sunday Times«, London)

Ušodna pomota

Neko angleško filmsko družbo so pri delu neprestano motila letala, ki so letala nad njenimi ateljeji. Družba si je hotela pomagati s tem, da je dala z velikanskimi črkami napisati na svojo ravno streho: »Pilmamo, zato prosimo miru!« Pri tej prepovedi se je po pošteno urezala, kajti od tistih dob so se piloti spustili še nižje, da bi prebrali, kaj je na strehi zapisano.

Odgovor na inteligenčno vprašanje v prejšnji številki

Ker je Mihova ura kazala ob Janzevem odhodu 8.10, po njegovi vrnitvi pa 9.20, je Janez potreboval za pot do pošte in nazaj z 10 minutnim čakanjem vred 9.20 manj 8.10 = 70 minut, brez čakanja na pošti pa 60 minut. Za pot tja ali nazaj je potreboval polovico, t. j. 30 minut. Ker je ob Janzevem prihodu na pošto bila cerkevna ura 8, je deset minut nato, po njegovem odhodu iz vasi, kazala prava ura 8.10, po vrnitvi v kočjo pa 8.40. Mihova ura je bila torej za 40 minut prehitra.

PO TRNJEVI POTI

Po nemškem izvirniku priredila K. K.

17. nadaljevanje

Julija ni vzdihovanja razburjenje tete Minke niti slišala. Odšla je k bojnici in ko se je začelo svitati, se ji je zdelo, da je opazila v strmečih tetinih očeh prebujajočo se iskrico razumevanja; na njeno plašno nerazložno jecljanje jo je nežno pobožala po licu.

»Le mirna bodi, tetka! Pri tebi ostanem! Ali me poznaš? Julija je pri tebi! Nič se ne boji!«

Bolnični obraz je preletel žarek odrešenja.

Prve dni po tem dogodku niso nastopile v bolnišničnem stanju nikakršne spremembe in na predporočni večer je za silo že lahko premikala hrome roke.

Zinka si tega dne ni hotela pokvariti in čeprav ni Mirko splošno hotelo v peslu in godbi niti slišati, ga je nazadnje s svojimi sladkimi prošnjami le pregovorila, da je privolil.

»Glej, Mirko, zdaj bova poslednjič plesala kakor mlada veseljaka. Oče mi je dejal, da bo lahko komičnost in plesa potem konec. Od jutri dalje pripadam tebi, toda danes, Mirko, danes...«

Preden je odšel k zaročenki na predporočno slavnost, se je še enkrat oglašil pri stari bolni teti. Zunaj je za oblaki zahajalo sonce in Julija je v blede mračni svetlobi tiho sedela pri oknu v staromodnem naslanjalu. Oči je bila zaprla in naslonila glavo na blazino. Mirka je opazila šele, ko je stal tik pred njo. S prestrašenim pogledom je preletela njegovo praznjo obleko in stisnila ustnice. Bil je namreč v fraku, v rokavi je pa držal cilindar.

»Julija, hotel sem te samo prositi,« je dejal, »da bi v bolnišnici sobi zaprla okna, da ne bi tele vznemirjala godba. Za svojo osebo bi rajši mirno praznoval, toda Zinka ne mara pokvariti slovesa od deklisnega življenja. Saj se je že poročnemu potovanju rade volje odpovedala.«

»Zakaj pa ne bi odšel na potovanje?« je rekla Julija. »Teti je vendar dobro. Jaz bom pri njej in če bi se kaj poslabšalo, potem pokličem strica, ki je zdravnik.«

Vprašujoče jo je pogledal. Okoli ust se ji je bila spet zarisala tista stara bolesta črta.

Tedaj je zardela kakor škrlat. »Oprostite,« je zamrmrala, »žal mi je namreč, da morata zaradi tete odložiti svoje potovanje. Sicer pa kaj mi to sploh mar!«

Obrnila se je proč. Bilo jo je sram in jezna je bila sama nad seboj, saj je vendar lahko uganil, kako težko ji bo gledati tu v hiši njegovo mlado srečo.

»Le brez skrbi pojdi!« se je obrnila spet k njemu. »Tu bom že jaz na vse pazila.«

In ko je odšel, je v bolnišnici sobi zaprla okna, v predsojbu jih je pa odprla na stečaj in tam je vztrajala vso noč in prisluškovala plesnim melodijam, ki so tako razločno udarjale v sobo, prisluškovala je smeju in nazdravljanju, in tako je sedela še zmerom, ko sta se mati in sin v jutrnji zori vrnili domov.

»Utrditi se moram,« je menila s trpkim nasmehom in stisnila zobe.

In tudi drugi dan, ko je mladi par s spoštovanjem stopil k bol-

nični postelji, ni odšla iz sobe. Stala je pri znožju postelje in je z razprtimi očmi gledala v beli atlas in v čipke oblečeno nevesto. In lepa žena je pokleknila pred bolnico in ji poljubila njeno nemočno roko. Potlej sta se novoporočena obrnila, da bi odšla. Doktor ni niti enkrat pogledal kvišku. Zdelo se je, kakor da bi blede, visoko vzravnane mladenke pri znožju postelje niti ne opazil. Nemo je prijel Zinko za roko in tudi Zinka ni nič pogledala okoli sebe.

Tedaj jima je Julija zastavila pot.

»Sprejmita še moj blagoslov,« je rekla proseče in stisnila roko najprej Mirku in potem še njegovi mladi ženi. Zinka je obotavljaje se sprejela ponudeno desnico, potem je pa z dolgo čipkasto tancico odšumela iz sobe. V vsej hiši je tedaj postalo tiho, tako zlovesče tiho, kajti poroko so praznovali v hotelu in tamkaj je bila samo služinčad, da je pomagala in pasla zijala.

Julija je sedela pri tetini postelji. Počasi, zelo počasi se je zvečerilo. Zadaž za visokimi drevesi je vzhajal mesec. Bolnica je spala in domov še zmerom ni bilo nikogar.

Julija je vstala. Šla je po hodniku in pogledala, ali so prednja glavna vrata zaklenjena. Najbrže se nameravajo vrniti čez vrt. Vrtna vrata so bila namreč na stečaj odprta. Žarek mesečine je padel na marmornata tla in je razločno obsijal cvetlice, ki so jih bili davi posuli na pragu. Stopila je k vratom in vdihnila dehteči zrak, ki je bil soparen kakor pred bližajočo se nevihto. Onkraj Rena so se drug za drugim utrinjali bliski,

XIII

Dve leti pozneje

Minili sta dve leti. Gosposdična Frida Trautmannova je bila trdne narave. Spet je lahko govorila in bila pri polni zavesti, toda ostala je bila seveda hroma. Julija jo je morala oblačiti in oskrbovati kakor otroka.

»Vse dela tako vestno,« je rekla stara gosposdična svojemu nečaku, »toda tako topo in tiho, da me spominja na sužnjo kakšnega jutrovskega kneza. Nobene prijazne črte, niti sledu o tem, kar bi bilo v resnično uteho bolniku, kakor sem jaz, niti sledu o kaki ljubezni...«

To je bilo nekega vročega dne v začetku avgusta.

Mladi zdravnik, ki se je bil pravkar vrnil domov z bolniških obiskov, jo je čudno pogledal, kakor da bi moral svoje misli šele zbrati.

»Ljubezen bi rada žela, pa je nisi v njeno srce nikoli sejala,« je rekel mirno.

Upadli tetin obraz je zažarel kakor škrlat.

»O Fricku imaš novice, ne?« je obrnil pogovor drugam. »Mati mi je pravila, njej je pa povedala Zinka. Ali mu dobro gre?«

»Da, hvala Bogu. Ali hočeš pismo prečitati? Je zelo zanimivo. Morebiti ga bo tudi Zinka hotela prebrati. Zdaž pa pojdi, Zinka te najbrže že pričakuje z obedom. Ali si sina danes že kaj videl?«

»Da!« je rekel in obraz mu je spreletelo zadovoljstvo. »Gospa Dorisova se je sprehajala z njim po vrtu.«

Bolj je vrljivosti kakor iz radovednosti je vzel pismo, ki je ležalo na mizi, in je odšel. Hitro se je

Kaj je

»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečinam. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN
PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

»Zdaž bova obedovala.«
»Zmerom se domisliš najpametnejšega!« je vzkljnil.

Ko sta si v hladni jedilnici sedela nasproti, je Zinka pripomnila:

»Tebi ne bo tukaj ničesar manjkalo, če bi sama z očetom odpotovala. Poskusi recimo kdaj kozličevino in pečena jabolka; saj to zna Suzana že čisto sama pripraviti.«

Odložil je nož in vilice in je pošteno začuden pogledal svojo ljubko ženo.

»Potlej pa lahko prideš za nama, če boš utegnil,« je dokončala in

bili ostali še od tebe, in ne more razumeti, da ne dam fantiču na glavo v najlepših poletnih dneh vatirane čepice, kadar je na vrtu.«

»Ah, Zinka, to sem vama bil že vse razložil. Mati pač nežno ljubi najinega otročka in...«

»No, in kot druga varuhinja pride v poštev najbrže teta Frida, ki še sama potrebuje pomoči?«

»No da, recimo, da teta Frida ne bi prišla v poštev; toda nikar ne pozabi Julije!«

Zdaž se je v očeh gospe Zinke zabliskalo.

»Nujno te moram prositi, da mi Julije ne omenjaj v tej zvezi!« je vzkljnila. »Čisto natanko vem, da me Julija ne more žive videti. In tudi mojega otroka ne mara...«

»Krivična si, Zinka!«

»Ne!« je razburjeno odgovorila mlada žena, »nismem krivična! Če bi ti ne imel do nje toliko solzavega in neumnega sočutja, ki ga zmerom goje možki do tistih, ki o njih menijo, da jih imajo rade, bi moral že zdavnaj opaziti, kako sovražno se ta Julija vede proti meni in mojemu otroku. Kako zviška me zmerom pogleda!«

»To je pa zato, ker si za glavo manjša od nje,« je mirno pripomnil.

»Zdaž mi ni za šalo!« je zavpila. »Kadar koli kaj spregovorim, takrat se Julijina usta vselej prezirljivo nategnejo. Kadar se igram z otrokom, vidim, kako se njene temne oči čudno upirajo vame, ne morem povedati kako, prav kakor bi bile lažne. Čutim, da mi otroka ne privošči. In kadar smo vsi trije skupaj, se obrne in gre v svojo sobo, kakor bi bil najin pogled strup. Neodkrita je in zavistna.«

»Kdo ti je vendar pripovedoval, da me je nekoč ljubila?« je mirno vprašal in njegove oči so se uprle v majoliko, ki jo je bila Julija poslivala za poroko.

»Moja skromna pamet, gospod doktor, in vaša lastna mati.«

»Tako?«

Odkajšjal se je, nalič kozarec vina in potem glasno dejal:

»Torej je dogovorjeno. Slnko ostane tukaj pod mojim nadzorstvom in v varstvu gospe Dorisove.«

Vprašujoče ga je pogledala. Na njegovem obrazu je bila opazila tolikanj odločen izraz, da se ni več upala ugovarjati. Samo vzdihnila je, začela lupiti breskve, potem je pa menila s sobo:

»Spet moram biti pametnejša in odnehati.«

»Tako bo prav, vidiš, ženka.«

»Ali se mar ne veselíš, ker nisem prav nič ljubosumna na... na Julijo?« ga je vprašala in mu ponudila polovico breskve.

»Ne vem, zakaj naj bi se veselil,« je odvrnil. »Kvečjemu bi bil vesel, da ni ona ljubosumna. Saj vendar veš, da poleg tebe ni v mojem srcu prostora za nikogar drugega razen za najinega otročka.«

Zinka je vstala in stopila proti njemu, da ga poljubi na čelo.

Zdrava in
lepa
koža:

SOLEA

Milo
in
krema

na vrtu so pa drobili slavčki svoje pomladne pesmi.

Spodaj so zaskripala mala železna vrata in Julija je videla, kako prihaja po stopnicah nekaj svetlega in belega, prav kakor bi se bilo vzdignilo iz reke, nekaj tako nežnega kakor plapolajoča vilinija tančica. Mladi par se je vračal domov.

Mladenka se je obrnila in stekla po hodniku v bolnišnico sobo in spet sedla k tetini postelji. Kako so ure potekle; ni vedela. Tresoča se od mraza je naslonila razbijačo jo ji glavo na znožju postelje in tako se je zjutraj zbudila.

Nekaj kakor svinec težkega ji je ležalo v vseh udih in na prsi ji je pritiskal moreč občutek strahu. Kaj se je neki zgodilo?

Vzravnala se je in se prišla za razbijačo sence, tedaj ji je pa pogled običal na majhnem mirtnem venčku, ki je ležal pred bolnišnico posteljo. Najbrže je bil padel iz poročnega šopka, ko je Zinka tamkaj pokleknila.

Da, da. Zdaž sta že mož in žena! Julija je odšla v svojo sobico, si umila obraz s svežo vodo in odprla okno. Zunaj je bil pust deževen dan, je zrak je bil čudovito mehak in dehteč. Vse naokoli se je bohotilo v pomladnem cvetju...

bil preoblekel in odšel v ženin budoar. Ni je bilo tam, zato je odšel v njeno toaletno sobo. Tam jo je našel. Zinka je bila od očeta dobila novo obleko, ki je bila kakor nalašč za potovanje, in zdaž jo je pomerjala. Z veseljem obrazom se je obrnila k njemu.

»No, kako se kaj počutita tvoja dva bolnika?« je vzkljnila. »Ali bova lahko odpotovala?«

»Danes ti ne morem še nič zanesljivega povedati, dušica,« ji je odgovoril in jo je vzhleno opazoval v njeni elegantni obleki. »Saj nekaj dni pač ni važnih, kaj ne?«

»O, pač! Opažam, da še nikoli nisi potoval,« je hitro odvrnila. »In še kako so važni! V Ostendu je zdaž najlepša sezona. Nekaj tednov pozneje in najin tritedenski izlet bo zdrknil v september. Takrat gredo pa tja samo tisti, ki hočejo živeti poceni, da veš! Nobenega boljšega človeka ni potem več tam in niti ene dame iz boljše družbe. Potem ni videti nobene toalete več in tudi hrana je slabša. Skratka, to je grozno!«

»Uboga dušica!« jo je z nasmehom tolažil, »pošteno se bojim, da nama ne bi ta dva bolnika prekrizala najinih načrtov.«

»In to rečeš tako meni nič tebi nič!« je zategnila in zadržila dva teška siva krznena trakova na svilenem potnem plašču, ki ji ga je Mirko pomagal obleči.

»Kaj naj pa naredim? Zato si vendar ne morem puliti las.«

»Zdravniki ste res sužnji človeške družbe,« je menila zelo počasi, »in če se...«

»In če se poročimo, potem postane sužnja še žena,« je pristavil.

»No, ti si vsekako zelo ljubka maia sužnja in meni je res nepopisno žal, če se boš nemara morala zadovoljiti s tem, da se boš v tej zares lepi obleki pokazala občudujočemu svetu samo na kakšnem renskem parniku.«

Za šalo je globoko vzdihnil.

»Da, ženica, oba bolnika sta zelo slaba. Bog ve, kdaj šele bova lahko odpotovala.«

Zinka ni rekla niti besedice. Odvezovala in zavezovala si je trakove in nalahno brundala predse. Nazadnje se ji je zdelo, da se ji je vozlec posrečil. Z vitkimi prsti se je igrala s trakovi, potem je pa pentljo počasi spet odvezala, odložila plašč, zamenjala svojo novo obleko z ljubko domačo haljo in si se zmerom lahno popevala. Potlej se je ubranila poljuba, ki ga ji je Mirko hotel pritiskati na lepo belo roko. In ko je bila gotova, je rekla:

se založila z lepo zapečenim krompirčkom.

»Ali resno misliš?«

»Seveda! Ti le bodi suženj, kolikor hočeš, jaz pa nočem biti! Mar meni tuji ljudje in njihov legar!«

»Meni in malemu bo tukaj tako dolgečas brez tebe,« je nazadnje rekla.

»Za božjo voljo, Mirko, ali misliš, da bom otroka pustila tukaj? Ne! Sinko in gospa Dorisova pojedeta tudi v Ostende.«

»Ne, dušica. Sinko ostane z gospo Dorisovo doma in bo še dalje pil mleko svoje temnorjave kravice.«

Zdaž je gospa Zinka odložila nož in vilice in je zaradi nenavadnega moževega ugovora začudeno in radovedno zastremela vanj.

»V Ostendu imajo imenitno mleko,« je potem suho menila. »Razen tega bomo vzeli s seboj nov kuhaličnik in bomo mleko vselej dobro prevreli, da otrok ne bi zbolel. Saj vzamejo vendar vse matere svoje malčke s seboj — ne, brez otroka ne grem nikamor!«

»S tem se boš pa morala sprijazniti, če nočeš ostati tukaj, kajti po nobeni ceni ne privolim, da bi otrok tvegaj kakšno nevarnost; in nevarnost je za takšnole majhno stvarco sleherni sprememba.«

»Saj govoriš, ljubček, kakor bi bil sinko samo tvoj!« je odgovorila kar se da mirno. »Zavedaj se vendar, da imajo matere prvo pravico do svojih otrok! Kako bi mu pa bilo brez mene?«

Proti volji se je moral nasmehiniti.

»Ti pa govoriš, kakor da malega niti za minuto ne spustiš iz rok, in vendar ga gospa Dorisova oskrbuje skoraj čisto sama. Razen nje sem pa tukaj še jaz in menda mi ni treba še posebej zagotavljati, da bom med tvojo odsotnostjo s podvojeno skrbjo razprostrl svoje roke nad njim.«

»A če bi danes z menoj odpotoval?«

»No, potem so tu v hiši še tri odrasle ženske,« je odvrnil še zmerom med smehom in jezo. »Najprej pride na vrsto stara mati,« je nadaljeval. »Tako in tako si je skoraj že podplate zbrusila, samo da bi malega čim večkrat videla.«

»Naj ga tvoja mati vidi kolikorkrat ga hoče, toda jaz ne maram, da se ona briga za otrokovo vzgojo ali pa da uči Dorisovo pri njeni negi, kakor to tako rada počne. In kaj bi bilo šele potem, če mene ne bi bilo tukaj! Še zdaž mi ni odpuščila, da nisem porabila tistih treh metrov povojčkov, ki so ji

VESELI PRAZNIKI

v mestu in na deželi

DR. OETKERJEVIM
pecilnim praškom

NEGRO-bonbon

odlično sredstvo
proti kašlju

Proizvajata:

Braća RUFF, tvornica čokolade
SUBOTICA

Radio Ljubljana

od 16. do 22. dec. 1937.

ČETRTEK, 16. DECEMBRA.

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert radijskega orkestra ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Slovenščina za Slovence ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni kotiček ■ 20.00: Paulje na vasi ■ 20.40: Plošče ■ 21.00: Rondo II. ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 17. decembra 1937.

11.00: Solska ura ■ 12.00: Naše plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zenska ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Francoščina ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Deset minut za planince ■ 20.00: Rezervirano za prenos ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 18. decembra.

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Javne zgradbe ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: »Dolga je roka radio-biriča« ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 19. decembra.

8.00: Plošče ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Biblijske pesmi ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Prenos cerkvene glasbe ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Koncert radijskega orkestra ■ 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila ■ 13.20: Plošče po žejah ■ 16.00: Zbor orglarske šole ■ 16.45: Plošče ■ 17.00: Kinetijska ura ■ 17.30: Oddam sobo ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.30: Verdijevi napvi ■ 21.15: Plošče ■ 21.30: Radijski orkester ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Veseli zvoki ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 20. decembra.

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert radijskega orkestra ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Sornov šamel kvartet ■ 20.45: Plošče ■ 21.00: Ura komorne glasbe ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Koncert radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 21. decembra.

11.00: Solska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Kmečki trio ■ 18.40: Kršćanstvo in nacionalizem ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Plošče ■ 20.20: Mercadet ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 22. decembra.

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura ■ 18.20: Opazuj in poskušaj ■ 18.40: Premogokopna industrija v Sloveniji ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani; v I. odmoru: Glasbeno predavanje; v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored ■ Konec ob 23. uri.

GOSPODINJE,

zakaj se mi ne javljate? Imate ščurke v kuhinji in shrambi in ne veste, da se jih tako lahko in poceni z domačim sredstvom uniči! Ne prodam Vam nobenega preparata! Imate vse doma! Enkrat za vselej!
MILAN VRABIČ, PTUJ 33

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stebel, daljnogledov, lopomerov, barometrov, barotermometrov, higrometrov, t. d. - Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. - Ceniki brezplačno!

Za Božič si vsa želi novih čevljev...

59.-

Topli otroški čevlji, izdelani iz finega usnja, toplo podloženi in obšiti z fino kožuho.

79.-

Trpežni in močni, toda lahki visoki čevlji za dečke iz rujavega boksa z močnim usnjenim podplatom.

99.-

Mlade dame in dekleta potrebujejo take močne in udobne čevlje, ki dajejo njihovi mladosti še več dražest. Izdelani so iz finega boksa v rjavi barvi z okrasom iz semiša na zadrgo.

69.-

Elegantne damske snežke z okrasom — ki se zapenjajo na dva gumba.

129.-

Elegantni damski solni iz finega laka in s solidnim okrasom. Vaša noga bo v teh čevljih izgledala dovršeno elegantno.

99.-

V teh čevljih vam bodo noge kot v peči. Izdelani so iz toplega sukna in obšiti z usnjem.

39.-

Galose so potrebne vsakemu človeku. — Varujejo Vas, ženo in otroke vlage in prehlada. Moške din 39.—, ženske 29.— din, otroške din 19.— in 25.—.

169.-

»NAS PONOS«. Elegantni na rom šivani lakasti čevlji za gospode. Za ples ob smokingu in fraku so najbolj prikladni. Fina izdelava in soliden okras jamčijo za njihovo eleganco.

149.-

Lep moški čevlji, izdelani iz finega govejega boksa, z močnim usnjenim podplatom — šivan na rom. Praktičen za vsako priliko.

MR. BAHOVEC

Pijte samo *zdravilni*

PLANINKA

čaj

v plombiranih paketih po Din 20.— in Din 12.—

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

MALI OGLASI

Trta,
vse ameriške korenke, veletrsnica Prvi jugoslavenski loznjaci — Daruvar. Zahtevajte cenike.

AKO VPLAČUJETE po din 20.— tedensko, vam izplačamo v petih letih din 6.000.—. Prijave sprejema: Klančnik, Stražišče 282.

Knjižna založba tiskarne Merkur d. d.

v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23a

opozarja na naslednje knjige svoje založbe:

Dr. I. Matko — PERKUSIJA IN AVSKULTACIJA	120'—
Dr. Vidmar M. — MOJ POGLED NA SVET	100'—
Dr. Vidmar M. — OSLOVSKI MOST	100'—
Claude Anet — ARIJANA, roman, vezano	30'—
Conan Doyle — POZNA OSVETA, roman, vezano	24'—
Gabršček A. — GORIŠKI SLOVENC I. del	80'—
Kreft — V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, roman, vezano	24'—
Rehar R. — PESMI O KRALJEVICU MARKU, broširano	20'—
Rehar R. — POPOTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI, broš.	12'—
Spicar J. — MARTIN NAPUHEK, igra, broš.	10'—
Vachek E. — KRI NE KLICE PO MAŠČEVANJU, broš.	48'—
vez.	54'—
Ivo Šorli — IZBRANI SPISI, obstoječi iz šestih knjig, broš.	230'—
vez.	320'—

Mala knjižnica — Jurčič: SOSEDOV SIN — Dr. B. Škerlj: CLOVEK — Beecher-Stowe: KOCA STRICA TOMA — Goethe: EGMONT — Horatius Flaccus: PESMI — Storm: JEZDEC NA SERCU — Jan Neruda: MALOSTRANSKE POVESTI. Vsak zvezek stane broširan din 15'—, vezan 20'—

Na vse gornje cene dovolimo onim naročnikom, ki se sklicujejo na naš oglas v »Družinskem tedniku«, 20odstotni popust.

Razglednice in voščila

za Božič, Novo leto in za god, kakor tudi vse pisarniške in šolske potrebščine Vam nudi najugodnejše

„Merkur“ trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami

VLADIMIR JAGARIČ
ZAGREB, JELAČIČEV TRG 15. TELEF. 81-94

Plačajte naročnino!

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki

RUDOLF VELEPIČ
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus stalni odjem!

Prilika

ugodnega nakupa Hubertus perilo — obleke — za šolarje

Presker

Sv. Petra c. 14